

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL BİLİMLER ANABİLİM DALI**

**DİYARBAKIR YÖRESİ HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN
İNCELENMESİ: MAHMUT ŞİRİN DEMİR, SEYİTHAN ATAR VE
SELAHATTİN DAVULCU ÖRNEKLERİ**

Fatih AYDIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Sertan DEMİR

ARALIK - 2023

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**DİYARBAKIR YÖRESİ HALK OYUNLARI
MÜZİKLERİNİN İNCELENMESİ: MAHMUT ŞİRİN DEMİR,
SEYİTHAN ATAR VE SELAHATTİN DAVULCU
ÖRNEKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatih AYDIN

**Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri**

“Bu tez 27/12/2023 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Doç. Dr. Sertan DEMİR	Başarılı
Doç. Dr. Mahir MAK	Başarılı
Doç. Dr. Aşkın ÇELİK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Fatih AYDIN

27/12/2023

ÖN SÖZ

Halk kültürünün önemli yapı taşlarından olan halk oyunları, ait olduğu toplumun yaşam biçimlerine dair izler taşımaktadır. Halk oyunlarında, toplulukların kültürel özelliklerine has örneklerini, sergilenen hareketler bütününde görebilmek mümkündür. Halk oyunlarındaki hareket yapısı, sergileniş biçimi ve müzikal yapı, bölgelere göre farklılık göstermektedir. Duygu ve düşüncelerin hareketler ile anlatıldığı halk oyunlarını oluşturan ögeler arasında, melodik ve ritmik yapı, ait olduğu bölgenin halk oyunları alanındaki özelliklerini diğer bölgelerden ayırıp ön plana çıkarması açısından önemli bir yere sahiptir. Diyarbakır bölgesi özelinde halk oyunları alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde, bölge halk oyunlarının müzikal tarafının yetersizliği tespit edilmiştir. Bu yetersizliğin giderilmesi, hali hazırda mahalli sanatçılar tarafından icra edilen melodilerin kayıt altına alınması, aktarımının yazılı olarak sağlanması ve yöre icracılarının farklılıklarının müzikal özelliklere göre ortaya konulması amacıyla bu çalışmanın hazırlanması ihtiyacı oluşmuştur.

Çalışma sürecinde bilgisi ve fikirleriyle her daim yapıcı ve yönlendirici bir şekilde çalışmamı destekleyen, lisans ve lisansüstü eğitim hayatımda her türlü bilgi ve birikiminden faydalandığım kıymetli hocam, tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Sertan DEMİR'e çok teşekkür ederim.

Saha araştırması sırasında bilgi ve birikimlerini bizler ile paylaşan, bizleri alanda yönlendiren Sayın Öğr. Gör. Ahmet ALINCA ve Sayın Muhsin TANTEKİN hocalarıma, yine saha araştırması sırasında desteğini çokça gördüğümüz Sayın Ramazan TEKEŞ hocama, bütün süreçlerde olduğu gibi yine bu süreçte de her daim varlıklarını ve desteklerini hissettiğim sevgili aileme teşekkürlerimi borç bilirim.

Fatih AYDIN

27/12/2023

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ.....	iv
GRAFİK LİSTESİ.....	v
FOTOĞRAF LİSTESİ.....	vi
HARİTA LİSTESİ.....	vii
FORM TABLO LİSTESİ	viii
ÖZET	ix
ABSTRACT	x

GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: ARAŞTIRMA SAHASININ TANITILMASI.....	7
1.1. Diyarbakır İlinin Tarihi	7
1.2. Coğrafi Konumu ve Yapısı.....	14
2. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	18
2.1. Mahmut Şirin Demir'in Hayatı	18
2.1.1. Mahmut Demir'in İcra Ettiği Eserlerin Müzikal İncelemeleri	19
2.1.1.1. İcra Edilen Eserlere İlişkin Bulgular.....	19
2.1.1.1.1. Keşeo.....	19
2.1.1.1.2. Gırani.....	24
2.1.1.1.3. Harrani.....	28
2.1.1.1.4. Govend	31
2.1.1.1.5. Du Ling	33
2.1.1.1.6. Çaçane	36
2.1.1.1.7. Çepik	38
2.1.1.2. Usûl İncelemelerine İlişkin Bulgular	40
2.1.1.3. Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular	42
2.1.1.4. Güçlü Sesine İlişkin Bulgular	44
2.1.1.5. Ses Genişliğine İlişkin Bulgular	46
2.1.1.6. Tempo İncelemelerine İlişkin Bulgular	48
2.1.1.7. Makamsal Benzerlik Özelliklerine İlişkin Bulgular	50
2.2. Seyithan Atar'ın Hayatı	52

2.2.1. Seyithan Atar'ın İcra Ettiği Eserlerin Müzikal İncelemeleri.....	53
2.2.1.1.İcra Edilen Eserlere İlişkin Bulgular.....	53
2.2.1.1.1. Keşeo.....	53
2.2.1.1.2. Gırani.....	56
2.2.1.1.3. Harrani.....	59
2.2.1.1.4. Govend	62
2.2.1.1.5. Du Ling	65
2.2.1.1.6. Çaçane	68
2.2.1.1.7. Çepik	70
2.2.1.2. Usûl İncelemelerine İlişkin Bulgular	72
2.2.1.3. Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular.....	74
2.2.1.4. Ses Genişliğine İlişkin Bulgular	76
2.2.1.5. Güçlü Sesine İlişkin Bulgular	78
2.2.1.6. Tempo İncelemelerine İlişkin Bulgular	80
2.2.1.7. Makamsal Benzerlik Özelliklerine İlişkin Bulgular	82
2.3. Selahattin Davulcu'nun Hayatı.....	84
2.3.1. Selahattin Davulcu'nun İcra Ettiği Eserlerin Müzikal İncelemeleri	85
2.3.1.1.İcra Edilen Eserlere İlişkin Bulgular.....	85
2.3.1.1.1. Keşeo.....	85
2.3.1.1.2. Gırani.....	88
2.3.1.1.3. Harrani.....	93
2.3.1.1.4. Govend	96
2.3.1.1.5. Du Ling	100
2.3.1.1.6. Çaçane	102
2.3.1.1.7. Çepik	104
2.3.1.2. Usûl İncelemelerine İlişkin Bulgular	107
2.3.1.3. Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular.....	109
2.3.1.4. Güçlü Sesine İlişkin Bulgular	111
2.3.1.5. Ses Genişliğine İlişkin Bulgular	113
2.3.1.6. Tempo İncelemelerine İlişkin Bulgular	115
2.3.1.7. Makamsal Benzerlik Özelliklerine İlişkin Bulgular	117

SONUÇ	119
KAYNAKÇA.....	124
EK	126
ÖZ GEÇMİŞ	137

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Diyarbakır Bölgesinde Yaşamış Medeniyetlerin Kronolojik Sıralaması	8
Tablo 2: Keşeo Eser Bilgileri	19
Tablo 3: Gırani Eser Bilgileri	24
Tablo 4: Harrani Eser Bilgileri	28
Tablo 5: Govend Eser Bilgileri.....	31
Tablo 6: Du Ling Eser Bilgileri.....	33
Tablo 7: Çaçane Eser Bilgileri.....	36
Tablo 8: Çepik Eser Bilgileri.....	38
Tablo 9: Keşeo Eser Bilgileri	53
Tablo 10: Gırani Eser Bilgileri	56
Tablo 11: Harrani Eser Bilgileri	59
Tablo 12: Govend Eser Bilgileri.....	62
Tablo 13: Du Ling Eser Bilgileri.....	65
Tablo 14: Çaçane Eser Bilgileri.....	68
Tablo 15: Çepik Eser Bilgileri.....	70
Tablo 16: Keşeo Eser Bilgileri	85
Tablo 17: Gırani Eser Bilgileri	88
Tablo 18: Harrani Eser Bilgileri	93
Tablo 19: Govend Eser Bilgileri.....	96
Tablo 20: Du Ling Eser Bilgileri.....	100
Tablo 21: Çaçane Eser Bilgileri.....	102
Tablo 22: Çepik Eser Bilgileri.....	104
Tablo 23: İcracıların Diyarbakır Yöresi Halk Oyunları Müzikleri İcrasındaki Müzikal Özellikleri.....	122

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Usûl Analizi	41
Grafik 2: Karar Sesi Analizi.....	43
Grafik 3: Güçlü Sesi Analizi	45
Grafik 4: Ses Genişliği Analizi	47
Grafik 5: Tempo Analizi	49
Grafik 6: Makamsal Benzerlik Analizi	51
Grafik 7: Usûl Analizi	73
Grafik 8: Karar Sesi Analizi.....	75
Grafik 9: Ses Genişliği Analizi	77
Grafik 10: Güçlü Sesi Analizi	79
Grafik 11: Tempo Analizi	81
Grafik 12: Makamsal Benzerlik Özellikleri Analizi	83
Grafik 13: Usûl Analizi.....	108
Grafik 14: Karar Sesi Analizi.....	110
Grafik 15: Güçlü Sesi Analizi	112
Grafik 16: Ses Genişliği Analizi	114
Grafik 17: Tempo Analizi	116
Grafik 18: Makamsal Benzerlik Özellikleri Analizi	118

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 1: Diyarbakır Surlarının Üstten Görüntüsü	13
Fotoğraf 2: Mahmut Şirin Demir	18
Fotoğraf 3: Seyithan Atar	52
Fotoğraf 4: Selahattin Davulcu	84

HARİTA LİSTESİ

Harita 1: Diyarbakır Surlarının Ve İçerisinde Yer Alan Yolların Kuşbakışı Görünümü	12
Harita 2: Diyarbakır İli Siyasi Haritası	15

FORM TABLO LİSTESİ

Form Tablo 1: Eserlerin Usûl İncelemeleri	40
Form Tablo 2: Eserlerin Karar Sesi İncelemeleri	42
Form Tablo 3: Eserlerin Güçlü Sesi İncelemeleri	44
Form Tablo 4: Eserlerin Ses Genişliği İncelemeleri.....	46
Form Tablo 5: Eserlerin Tempo İncelemeleri.....	48
Form Tablo 6: Eserlerin Makamsal Benzerlik Özellikleri İncelemeleri.....	50
Form Tablo 7: Eserlerin Usûl İncelemeleri	72
Form Tablo 8: Eserlerin Karar Sesi İncelemeleri	74
Form Tablo 9: Eserlerin Ses Genişliği İncelemeleri.....	76
Form Tablo 10: Eserlerin Güçlü Sesi İncelemeleri	78
Form Tablo 11: Eserlerin Tempo İncelemeleri.....	80
Form Tablo 12: Eserlerin Makamsal Benzerlik Özellikleri İncelemeleri.....	82
Form Tablo 13: Eserlerin Usûl İncelemeleri	107
Form Tablo 14: Eserlerin Karar Sesi İncelemeleri	109
Form Tablo 15: Eserlerin Güçlü Sesi İncelemeleri	111
Form Tablo 16: Eserlerin Ses Genişliği İncelemeleri.....	113
Form Tablo 17: Eserlerin Tempo İncelemeleri.....	115
Form Tablo 18: Eserlerin Makamsal Benzerlik Özellikleri İncelemeleri.....	117

ÖZET	
Başlık: Diyarbakır Halk Oyunları Müziklerinin İncelenmesi: Mahmut Şirin Demir, Seyithan Atar ve Selahattin Davulcu Örnekleri	
Yazar: Fatih AYDIN	
Danışman: Doç. Dr. Sertan DEMİR	
Kabul Tarihi: 27/12/2023	Sayfa Sayısı: x (ön kısım) + 125 (ana kısım) + 11 (ek)
Türk halk oyunlarında genellikle bir oyuna bir melodi eşlik etmektedir. Fakat Diyarbakır yöresine bakıldığında bir oyunun birden fazla melodisi olduğu görülmektedir. Bu çeşitlilik, çalan kişiye göre değişkenlik gösterebilmektedir. Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin incelenmesinde örnek olarak seçilen icracılar, halk oyunlarında temel ve genel olarak kullanılan çalgıların davul ve zurna olması göz önünde bulundurularak; zurna icracılarından olması, yörede kabul görmüş kişilerin olması, hayatta olması ve yöre ekipleri ile çalışan aktif icracı olması kriterlerine göre belirlenmiştir. Kendilerini Dom olarak adlandıran icracılar Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin icrasında aktif rol almaktadırlar. Araştırmada Mahmut Şirin Demir, Selahattin Davulcu ve Seyithan Atar'ın hayatı hakkında bilgilere yer verilmiştir. 3 icracı tarafından icra edilen 7 oyunun müzikleri, video ve ses kayıt cihazları aracılığı ile kayıt altına alınmış, Mus2 nota yazım programı kullanılarak transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Notaya alınan eserlerin usul, karar ses, güçlü ses, ses genişliği, tempo dağılımları ve kullanılan dizinin benzerlik gösterdiği makamsal özellikleri ortaya konulmuştur. Gerçekleştirilen incelemeler neticesinde oyun müziklerinin icrasında kullanılan usul ve tempo özellikleri benzerlik gösterirken, karar ses, güçlü ses, ses sahası ve kullanılan dizinin makamsal benzerlik özellikleri, icracılara göre farklılık arz etmektedir. Veriler, belgesel tarama, gözlem ve görüşme teknikleri kullanılarak elde edilmiş, içerik analizi tekniği ile çözümlemesi yapılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Diyarbakır, Folklor, Halk Oyunları, Müzik, Türk Halk Müziği	

ABSTRACT	
Title of Thesis: Investigation of Diyarbakır Folk Dances Music: Examples of Mahmut Şirin Demir, Seyithan Atar and Selahattin Davulcu	
Author of Thesis: Fatih AYDIN	
Supervisor: Prof. Dr. Sertan DEMİR	
Accepted Date: 27/12/2023	Number of Pages: x (pre text) + 125 (main body) + 11(add)
In Turkish folk dances, a game is usually accompanied by a melody. However, when we look at the Diyarbakır region, it is seen that a game has more than one melody. This diversity may vary according to the performer. The performers selected as examples in the analysis of the music of folk dances of Diyarbakır region were determined according to the criteria of being from zurna performers, being recognized in the region, being alive and being active performers working with local teams, taking into consideration that the basic and generally used instruments in folk dances are drums and zurna. The performers who call themselves Dom take an active role in the performance of Diyarbakır region folk dance music. In the research, information about the lives of Mahmut Şirin Demir, Selahattin Davulcu and Seyithan Atar were included. The music of 7 plays performed by 3 performers were recorded with video and voice recorders and transcribed using Mus2 note writing program. The usul, decisive voice, strong voice, sound width, tempo distributions of the notated works and the maqam characteristics of the scale used were revealed. As a result of the examinations carried out, while the usûl and tempo features used in the performance of the game music are similar, the decision voice, strong voice, sound field and the maqam similarity features of the scale used differ according to the performers. The data were obtained by using documentary scanning, observation and interview techniques and analyzed by content analysis technique.	
Keywords: Diyarbakır, Folklore, Folk Dances, Music, Turkish Folk Music	

GİRİŞ

Tarih boyunca çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış olan Diyarbakır kenti, yüzyıllardan beri araştırılması gerekli zengin halk oyunları müzikleri mirasını bizlere bırakmıştır. Diyarbakır şehri, bölge anayollarının birleştiği bir noktada olması sebebiyle ilk çağlardan günümüze gerek kültür gerekse ticaret alanında önemli bir konuma sahip olma özelliğine tabidir. Şehir sınırları içerisinde birçok medeniyet yaşamsal faaliyetlerini sürdürmüştür. Çeşitli sebeplerle şehre göç eden topluluklar, kendilerine has kültürlerini göç ettikleri bu coğrafyaya taşımışlardır. Taşınan bu kültür izlerini şehrin hemen her yerinde görebilmek mümkündür.

Kültür, Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğünde “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür” şeklinde tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2023).Kültür çok yönlü bir olgudur. Tylor ise, içerisinde inanç, bilgi, ahlaki kurallar, sanat, adet, kanun ve toplumu oluşturan bireyler tarafından edinilmiş alışkanlıklar olarak kültürü tanımlamıştır (akt. Artun, 2019, 36).

Kültürü oluşturan öğeler arasında dil, giyim-kuşam, mimari yapı, yemek, edebiyat, sanat, bilim, inanç, ahlak kuralları, normlar, düğün şekilleri ve danslar yer almaktadır. Her toplum, tarihi, dili, örf ve adeti, sanatı, inancı, dansları vesaire ile diğer toplumlardan ayrılarak farklılık göstermektedir. Kültürün, oluşum, yaşanma ve aktarılma süreçlerinden sonra toplumun kabul gördüğü şekliyle varlığını sürdürebilme ya da yok olma süreçlerinden oluştuğunu söyleyebiliriz.

Halk kültürü öğeleri içerisinde önemli bir yere sahip olan halk oyunları, toplumların yaşam biçimlerine dair izler barındırmaktadır. Melih Duygulu, Türk Halk Müziği Sözlüğü'nde (2014, 56) halk oyunlarını, bünyesinde, bulunduğu yörenin kültürel özelliklerini barındıran, o bölgenin davranış kalıplarının figürler haline getirilmesiyle bir beden dili niteliği taşıyan yerel oyun olarak tanımlamıştır. Başka bir tanımda ise halk oyunları, toplum tarafından üretilen kültür unsurlarına ayna olan, bir olayı, sevinci ya da üzüntüyü ifade eden, müzikli olarak, bireysel ya da kişilerin bir araya gelip oluşturduğu gruplar şeklinde icra edilen düzenli hareketler olarak ifade edilmiştir (Eroğlu, 1994, 31). Bu tanımlardan yola çıkarak halk oyunlarının içerisinde geçmişten gelen saygı, sevgi, acı, coşku, üzüntü, korku, kavga, savaş, birlik beraberlik, sosyal

statü, kısacası insana dair duygu ve düşüncelerin soyut ve somut olarak yer aldığını söyleyebiliriz. Halk oyunlarını, ait olduğu toplumun ürettiği kültür ürünlerinin birer yansıması olarak da tanımlayabiliriz. Bu yansımayı şöyle örneklendirebiliriz; Diyarbakır yöresi halk oyunları, halay türünde oynanan oyunlardır. Halay türünde olan oyunların genelinde insanların el ele, kol kola, omuz omuza olduğu görülmektedir. Hasat faaliyetlerini yan yana, imece usûlü ile gerçekleştiren halk, sevincini, eğlencesini, hüznünü, acısını, coşkusunu, öfkesini, yine beraberinde olduğu bireyler ile omuz omuza, el ele, kol kola sergilemektedir. Bu durum Diyarbakır yöresi halk oyunlarında da mevcuttur.

Halk kültürünün önemli yaratmalarından bir diğeri ise halk müziğidir. Halk müziği, halkın duygu ve düşüncelerinin, acılarının, sevinçlerinin, kahramanlıklarının, coşkularının, üzüntülerinin, sözler ve ezgiler ile ifade edilebilmesinin yanı sıra, sadece ezgilerle de yansıtılabilen halk kültürü ürünlerindendir. Metin Eke, çalışmasında (2016, 47) “halk müziğinde sözsüz biçimde bulunan melodik yapıda, usûl ve makamsal diziye bağlı olarak kullanılan motifler, ait olduğu yöreyi çağrıştırmaktadır” ifadelerine yer vermiştir. Bu bağlamda halk tarafından üretilen müziklerin, sözü olmasa dahi melodik yapısının incelenmesinin ardından içerdiği usûl ve makamsal diziye göre kullanılan motiflerden yola çıkarak hangi yöreye ait olduğu hakkında fikir sahibi olabileceğimizi söyleyebilmek mümkündür.

Toplumların ortak duygu ve düşüncelerini oluşturan ve ortaya çıkaran kültürü, yaşama ve yaşatmanın yanı sıra aktarımı da aynı oranda önemlidir. Kültür aktarımını halk müziği özelinde düşündüğümüzde karışımıza aşıklar, ozanlar ve mahalli sanatçılar çıkmaktadır. Araştırmada örneklem olarak seçilen mahalli sanatçılar, dededen, babadan, amcadan gözlem ve taklit yoluyla edindikleri ezgileri, yine gözlem ve taklit yoluyla kendilerinden sonraki bireylere aktarma yolunu izlediklerini yapılan görüşmeler neticesinde söyleyebiliriz. Kendilerini “dom” olarak tanımlayan görüşmeciler Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin icrasında önemli bir alanı kaplamaktadırlar.

“Dom”lar ile ilgili literatürdeki kaynak sayısının yetersizliği sebebiyle haklarında pek fazla bilgiye ulaşılamamıştır. Mahir Mak “Müziğin Çokkültürlü Kodları; Mardin” isimli doktora tezinde (2017, 62) Domlar hakkında; “Domların Hint halkının en alt katmanını oluşturan Parya’lar ile akraba oldukları, Türkiye’deki yerleşim dağılımlarına

baktığımızda Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Gaziantep, Siirt, Batman, Şırnak, Van ve Hakkari bölgelerinde nüfus yoğunluğunun ağırlıklı biçimde olduğu ve Avrupa’da yaşayan “Gypsy”ler ile Anadolu’nun batı kesiminde yaşayan Romanlar ile yakın akraba olduklarına dair çeşitli fikirlerin olduğu...” ifadelerine yer vermiştir. Ramazan Turgut’un internet kaynağı olarak ulaşılan Mardin ve Çevresi Toplumsal ve Ekonomik Tarihi Konferans’ında sunduğu “Dom-Kayıp Kavim” başlıklı bildirisinde, “Domların tam olarak hangi tarihte Mezopotamya bölgesine gelip yerleştiklerini bilemiyoruz. Çünkü yapılan araştırmada herhangi bir yazılı kaynağa ulaşamadık. Fakat domlar için Hint kökenli diyebiliriz” ifadelerine yer vermiştir(2013,<https://hrantdink.org/tr/component/content/article?id=325:mardin-ve-cevresi-konferansi-2013>, Erişim Tarihi: 17.11.2023). Diyarbakır Domlar ve Romanlar Kültür ve Dayanışma, Folklor, Gençlik ve Spor Kulübü Derneği tarafından MEKSA Vakfı ve Sıfır Ayrımcılık Derneği işbirliği ile hazırlanan “Mezopotamya’nın Kayıp Halkı Domlar” belgeselinde ise, Domlar, Güneydoğu Anadolu ve Çukurova bölgesinde yaşayan Romanlar olarak tanımlanmıştır. Belgeselde ifade edilen gayri resmi sayılara göre Diyarbakır’da 15.000 civarında Dom yaşamaktadır (2017, <https://www.youtube.com/watch?v=DMDECE6t1kM> Erişim Tarihi: 17.11.2023). Domlar geçimlerini, dişçilik, bakır kalaylama, çeşitli küçük ev aletlerinin satımı, müzisyenlik gibi meslekler ile sağlamaktadır. Mardin ve çevre bölgelerinde başlıca meslekleri müzisyenlik olup, başta Kürt topluluğunun düğünleri olmak üzere çeşitli eğlence ortamlarının vazgeçilmez unsurlarındandır (Mak, 2017, 63). Bu durum Diyarbakır yöresinde de geçerliliğini korumaktadır.

Diyarbakır yöresi halk oyunları müzikleri özelinde yapılan bu çalışma, yöreye özgü halk oyunları müzikleri yaratımlarının kültür mirası kapsamında değerlendirilerek, bu mirasın korunması, aktarılması ve tanıtılması hususunda yöreye dair önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Konusu

Araştırma konusunu Diyarbakır ili halk oyunları müzikleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın Kapsamı

Araştırma, Diyarbakır merkezde oynanan halk oyunları ve bu halk oyunlarının müziklerini kapsamaktadır.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesini “Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin farklı icracılara göre müzikal özellikleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

Alt Problemler

- 1- Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin usûl açısından özellikleri nelerdir?
- 2- Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin karar sesi açısından özellikleri nelerdir?
- 3- Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin güçlü sesi açısından özellikleri nelerdir?
- 4- Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin ses genişliği bakımından özellikleri nelerdir?
- 5- Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin tempo dağılımları nasıldır?
- 6- Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müziklerinin benzerlik gösterdiği makamlar nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Türk halk oyunlarında genellikle bir oyuna bir melodi eşlik etmektedir. Fakat Diyarbakır yöresine bakıldığında bir oyunun birden fazla melodisi olduğu görülmektedir. Bu çeşitlilik, çalan kişiye göre değişkenlik gösterebilmektedir. Söz konusu çeşitlilikten yola çıkarak araştırmada, Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin icrasında, icracı farklılıklarının müzikal özelliklere göre ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Hedefi

Diyarbakır ili özelinde halk oyunları müzikleri konusu üzerine yapılan çalışmaların sınırlı seviyede olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitten yola çıkarak yapılan araştırmada,

yörede icra edilen halk oyunlarının ve bu halk oyunlarına ait melodilerin tespit edilmesi, notaya alınarak transkripsiyonun yapılması, müzikal özellikleri bakımından incelenmesi, akabinde literatüre kazandırılarak, alana dair yapılacak olan diğer akademik çalışmalara ön ayak olması hedeflenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Araştırma, Diyarbakır yöresi halk oyunları zurna icracılarının farklılıklarının tespiti ve icracıların repertuvarında yer alan eserlerin, kayıt altına alınarak arşivlenmesi açısından önem arz etmektedir.

Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini Diyarbakır yöresinde icra edilen halk oyunları müzikleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise icracılardan Mahmut Şirin Demir, Seyithan Atar ve Selahattin Davulcu oluşturmaktadır. Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin incelenmesinde örnek olarak seçilen icracılar, halk oyunlarında temel ve genel olarak kullanılan çalgıların davul ve zurna olması göz önünde bulundurularak; zurna icracılarından olması, yörede kabul görmüş kişilerin olması, hayatta olması ve yöre ekipleri ile çalışan aktif icracı olması kriterlerine göre belirlenmiştir.

Sınırlamalar

Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin incelenmesine ilişkin yapılan araştırma, örneklem olarak seçilen icracıların repertuvarında yer alan eserler ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bu da çalışmamızı karma bir yöntemle gerçekleştirilmiş bir araştırma haline getirmektedir. Çalışmada katılımcı olunan gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme teknikleri kullanılmıştır.

Katılımcı olunan gözlemci, araştırmaya konu olan alanda yapılan etkinliklerde faal olarak rol almayan, ancak araştırmacı olduğu katılımcılar tarafından bilinen bir kişidir. Araştırmacı, gözlem yapılan ortamda bulunur (Büyüköztürk vd., 2018, 149; Karasar, 2019, 202).

Yarı yapılandırılmış görüşme, görüşmecilerden hem sabit seçenekli sorulara cevap almayı, hem de alınan cevaplar doğrultusunda konu üzerine derinlemesine gidebilmeyi sağlar (Büyüköztürk vd., 2018, 159).

Verilerin Toplanması

Araştırmada elde edilen veriler belgesel tarama, gözlem ve görüşme teknikleri kullanılarak toplanmış, yapılan görüşmeler video ve ses kayıt cihazları vasıtasıyla kayıt altına alınmıştır.

Belgesel tarama, var olan kayıt ve belgelerden veri toplama tekniğidir (Karasar, 2019, 229).

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Kayıt altına alınan ezgiler Mus2 programının 2.1 versiyonu kullanılarak transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir.

1. BÖLÜM: ARAŞTIRMA SAHASININ TANITILMASI

1.1. Diyarbakır İlinin Tarihi

Diyarbakır, Anadolu'da binlerce yıldan beri birçok medeniyetin canlı izlerini taşıyan tarih, kültür ve sanat hazinesidir. Milattan önce 7000 yıllarında Çayönü'nden başlayan ve günümüze kadar gelen, sadece bölgede değil dünya tarihinde de önemli yerlere sahip olan birçok uygarlık, bu yörede de değerli eserler bırakmıştır (Tantekin ve Alınca, 2020, 8).

Kent, bölge anayollarının kesişim yeri olması özelliğinden ötürü ilk çağlardan bu yana bulunduğu coğrafyanın önemli kültür ve ticaret merkezi konumundadır. Akdeniz'i Basra Körfezi'ne, Karadeniz'i Mezopotamya'ya bağlayan, aynı zamanda Bitlis ve Van Gölü havzası üzerinden Azerbaycan ve İran'a ulaşan önemli yolların düğüm noktası üzerinde bulunduğundan, tarihin hemen her evresinde önemini koruyan bir şehir olmuştur (Yılmazçelik, 2014, 11). Şehrin ne zaman kurulduğu bilinmemekle beraber Çayönü'nde yapılan kazılar sonucu elde edilen veriler, Milattan önce 7250 yılına tarihlenmiş ve bu tarihten itibaren ilk karma besin ekonomisini gerçekleştiren insan topluluklarının yaşadığı bir merkez olarak kayıtlara geçmiştir (Beysanoğlu, 1993, 76).

Zamanla ateşin buluşu, hayvanlardan bazılarının evcilleştirilerek sürüler beslenmeye ve besin ekimine başlanması, insan hayatında yeni bir döneme işaret etmektedir. Bu döneme Neolitik (Yenitaş) çağ denmektedir. Çayönü tepesindeki arkeolojik çalışmalar, insanların Neolitik çağın başlarında bu bölgede yaşadıklarını göstermektedir. Yapılan kazılarda şimdiye kadar elde edilen verilere göre Çayönü, başlı başına üç ayrı yerleşme dönemi geçirmiştir. Çayönü esas evresi olarak adlandırılan 1. Evre, milattan önce 7250-6750 tarihleri arasında yerini alan ilk köy kuruluşu olarak tanımlanmaktadır (Beysanoğlu, 2003, 34). Bu sebeple Çayönü, yalnız Diyarbakır hatta Anadolu değil, Yakındoğu arkeolojisinin de önemli bir iskan noktasıdır (Yılmazçelik, 2014, 13).

Ergani ilçesinin 20 km güneydoğusunda bulunan Grikihiyacıyan Tepesi'nde M.Ö. 5.000 yılları başında "Gelişkin Köy Evresi" veya Kalkolitik Çağ olarak da adlandırılan Halaf Kültürünün sonlarına denk gelen tek bir kültür evresi ortaya konulmuştur. Halaf Kültürü; Kuzey Irak, Suriye ve Güneydoğu Anadolu'da tespit edilen yuvarlak plana sahip kubbeli evleriyle, zengin boya bezeli kap-kacağı ile şöhret kazanmıştır(Beysanoğlu, 2003, 36-41).

Diyarbakır'ın doğusunda Bismil ilçesine bağlı Ağıl köyü mezrasında Dicle Nehri ile Batman Çayı'nın birleştiği yerin batısında kalan Körtik Tepe, Ilısu Barajı altında kalacak olması sebebiyle kazı çalışmalarına başlanarak geçmişe yönelik yaşama kültürlerinin kalıntıları koruma altına alınmaya çalışılmıştır. Bunun sonucunda ilk Neolitik dönemin bilinen gelişim aşamaları M.Ö. 10.000 kadar erkene çekilmiştir. Uygarlık tarihinde devrim olarak tanımlanan bu gelişmelerin algılandığı yerleşim, bölgenin Çanak Çömleksiz Neolitik evresine yeni yaklaşımlar sunmuştur (Özkaya ve San, 2007, 21-36).

Çınar ilçesinde yer alan Zerzevan Kalesi ve Mithras tapınağı, Pers döneminde (M.Ö. 550-331) civarda bulunan yerleşim yerinin yol güvenliğini sağlaması amacıyla kullanılmış olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmalara göre, kalenin milattan sonra 3. Yüzyılda kullanıldığı söylenebilir. Bölgede bulunan yapılar Anastasios I (M.S. 491-518) ve Justinianos I (M.S. 527-565) dönemlerinde tadilat işlemleri yapılmıştır. Bazı yapıları yeniden inşa edilen Zerzevan Kalesi, yer altı ve üstü yapıları ile dünyanın en iyi korunmuş Roma karargâhıdır. Döneminin teknolojik gelişmeleri ve özelliklerine ayna tutan mimari yapılar, Pagan ve Hristiyan Roma'ya ait izler taşımaktadır. Günümüze kadar Roma'nın doğu sınırında bulunan tek Mithras Tapınağı burada yer almaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2023).

Diyarbakır; iskân şartları bakımından etrafındaki medeniyetlere hayat olanağı veren Dicle Nehri ile sürekli iletişim halinde bulunmuş en haşmetli şehirdir. Nil ile Mısır misalinde olduğu gibi “su ile gelen bu büyük kültür”, asırlar boyunca sürekli bir biçimde gücünü ortaya koymuştur. Birçok din, toplum veya devletin, adını duyurmak ve gücünü kanıtlamak için oluşturduğu yapıların büyük bir kısmının bugün Diyarbakır'da hâlâ görülebiliyor olması, medeniyet tarihi ve kültürel çeşitlilik açısından büyük bir şanstır (Tarım ve Orman Bakanlığı Diyarbakır İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2023).

Tablo 1: Diyarbakır Bölgesinde Yaşamış Medeniyetlerin Kronolojik Sıralaması

MEDENİYETLER KRONOLOJİSİ	
Hurriler – Mitaniler	M.Ö. 1500 – 1300
Asurlar – Urartular	M.Ö. 1260 – 653
İskitler	M.Ö. 653 – 625

Medler	M.Ö. 625 – 550
Persler	M.Ö. 550 – 331
Büyük İskender	M.Ö. 331 – 323
Selevkoslar	M.Ö. 323 – 140
Partlar	M.Ö. 140 – 85
Büyük Tigran	M.Ö. 85 – 69
Romalılar	M.Ö. 69 – M.S. 53
Romalılar – Partlar	53 – 395 (Savaşlar dolayısıyla yönetimin sürekli değişmesi)
Sasaniler – Romalılar	395 – 639 (Savaşlar dolayısıyla yönetimin sürekli değişmesi)
Müslüman Araplar	639 – 661
Emeviler	661 – 750
Abbasiler	750 – 869
Şeyhoğulları	869 – 899
Abbasiler	899 – 930
Hamdaniler	930 – 980
Büveyhoğulları	980 – 984
Mervaniler	984 – 1085
Büyük Selçuklular	1085 – 1093
Suriye Selçukluları	1093 – 1097
İnaloğulları	1097 – 1142

Nisanoğulları	1142 – 1183
Hasankeyf Artukluları	1183 – 1232
Eyyübililer	1232 – 1240
Anadolu Selçukluları	1240 – 1302
Mardin Artukluları	1302 – 1394
Timur	1394 – 1401
Akkoyunlular	1401 – 1507
Safaviler	1507 – 1515
Osmanlılar	1515 – 1915 (Bu tarihten itibaren Cumhuriyetin temelleri atılmaya başlandı)

Kaynak: Beysanoğlu, 1992, 3-8.

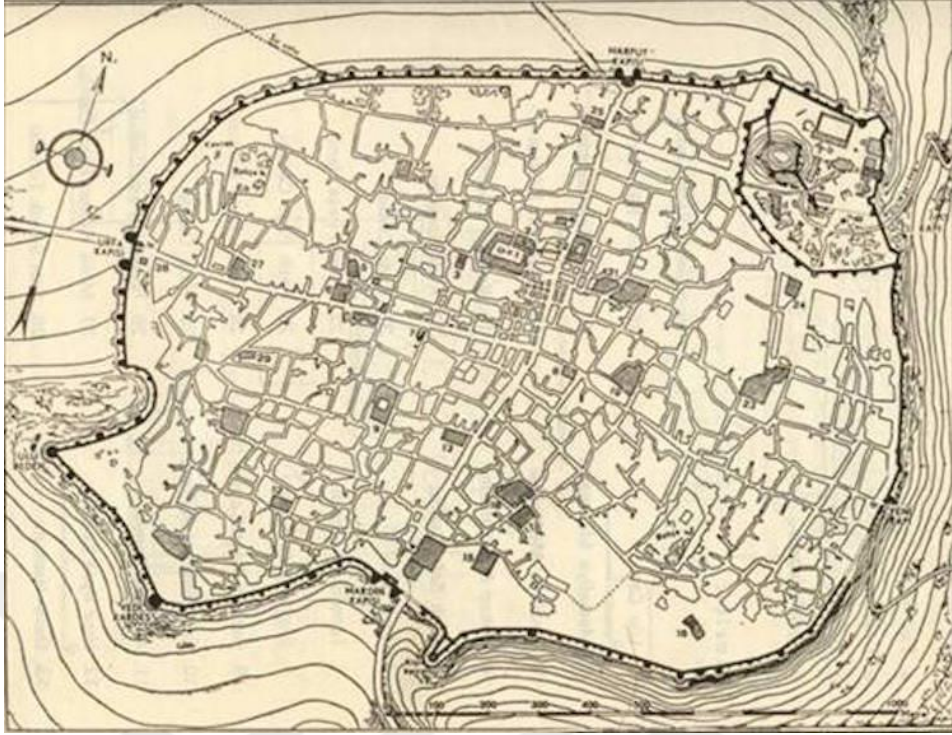
Diyarbakır kenti farklı zamanlarda farklı isimlerle anılmıştır. Mitanni’lerden sonra bölgeye hakim olan Asurlular ve Urartular dönemine dair ulaşılan belgelerde şehire “Amidi” ya da “Amedi” adlarını verdikleri anlaşılmıştır (Beysanoğlu, 1992, 3; Tantekin ve Alınca, 2020, 11; Taş, 2012, 40). Roma ve Bizans kaynaklarında ise “Amida”, “O’mid”, “Emit”, “Amide” olarak geçmektedir. Şehri çevreleyen surların taşlarının siyah olmasından ötürü “Kara Amid” olarak da adlandırılmaktadır (Tantekin ve Alınca, 2020, 11). Arapların Mezopotamya’nın kuzeyi olarak adlandırılan El Cezire bölgesini fethinden sonra buraya yerleşen Rebi’a, Mudar ve Bekr kabilelerinden dolayı 3 bölgeye ayrılmıştır (Tufantoz, 2005, 42-43). Kabile adlarına göre, Amid, Diyar-ı Bekr’in, Rakka, Diyar-ı Mudar’ın ve Musul da Diyar-ı Rabia’nın merkezi olmuştur. Yukarı Dicle bölgesine verilen Diyar-ı Bekr adı, daha sonra ilin adı olmuş, şehre yine de “Amid” veya “Kara Amid” denilmeye devam edilmiştir. Süreç içinde kentin “Amid” adı unutulmuş, yerini 20. Yüzyıldan itibaren “Diyarbakır” adına bırakmıştır (Beysanoğlu, 1992, 4). Cumhuriyet sonrası Atatürk’ün 17 Kasım 1937’de trenle Diyarbakır’dan Elazığ’a seyahat ettiği günün akşamında, dil konusu üzerine yapılan bir münakaşanın

ardından Türk Dil Kurumu'na gönderilen bir telgraf ile kentin adı “Diyarbakır” olarak değiştirilmiştir (Tantekin ve Alınca, 2020, 12).

Şehri içine alan Yukarı Dicle bölgesinin ilk halkı Subarular'dan olduğu kabul edilen Hurriler'dir. Hurriler'in himayesinde uzun bir süre yaşayan boylar, milattan önce 2000 yıllarında Hurri ve Mitanni isminde iki konfederasyona bölünmüştür. Önceleri küçük bir topluluk olan Mitanni krallığı, daha sonraları genişleyerek Hurri krallığını ortadan kaldırmıştır (Beysanoğlu, 1992, 3).

Mitanniler'den sonra bölgede Asurlular ve Urartular (M.Ö. 1260 – 653) egemenliği başlamıştır (Beysanoğlu, 1992, 3). 607 yıl süren Asur – Urartu hakimiyeti sonrası Tablo1'de belirtilen medeniyetler, kentte yaşam faaliyetlerini sürdürmüştür.

Romalılar 4. Yüzyıldan itibaren Diyarbakır'ı Mezopotamya'nın başkenti haline getirmişlerdir. Şehrin etrafı 349 yılında Roma imparatoru 2. Constantius tarafından surlarla çevrilmiştir. Şehri çevreleyen o yıllardaki surlar, Mardin Kapı'dan Yeni Kapı'ya, buradan da Dağ Kapı'ya uzanan kısımdır. Eski surun batı tarafında yer alan kısım ise bugünün Gazi Caddesi üzerine denk gelmektedir. Romalılar ve Sasanlılar arasında yapılan savaşta Romalıların yenilmesi üzerinde Nusaybin (Nisibis) Sasanlılara bırakıldı. Ateşe tapan Farslar yönetiminde yaşamak istemeyen Hristiyan Nusaybin halkı, 367 ve 375 yıllarında şehrin batı surları yıktırılarak bugünkü Dağ Kapı'dan Urfa Kapı'ya, oradan da Mardin Kapı'ya uzanan sur inşa edilip, buraya yerleştirilmiştir. Böylelikle son şeklini alan Diyarbakır Kale'si 6. Yüzyılda Justinianus zamanında güçlendirilerek kente egemen olan devletler tarafından onarımı yapılmış, ana şekil bozulmadan günümüze kadar ulaşmıştır (Beysanoğlu, 1992, 77-78).

Harita 1: Diyarbakır Surlarının Ve İçerisinde Yer Alan Yolların Kuşbakışı Görünümü

Kaynak: Gabriel, 1940, Voyages Archeologiques Dans la Turquie Orientale. Paris.

Genel görünüş itibarı ile kalkan balığı şeklinde olan kale Dış Kale ve İç Kale olarak iki bölümden oluşmaktadır (Tantekin ve Alınca, 2020, 15-16). Tarihsel süreçte onarılmış veya inşa edilmiş 82 burçlu Dış Kale'nin uzunluğu 5 kilometre uzunluktadır ve surların duvar kalınlığı yer yer 3 ile 5 metre arasında değişkenlik göstermektedir. Dış Kale surlarının şehri dört tarafa açan 4 önemli kapısı bulunmaktadır. Bu kapılar, Müslümanlara göre 4 mezhebi, Hristiyanlara göre 4 kitabı, diğer inançlara göre 4 elementi (ateş, su, toprak ve hava) temsil etmektedir (Tantekin ve Alınca, 2020, 18). Kuzeyde Dağ Kapı (eskiden Harput), batıda Urfa Kapı (eskiden Rum, Anadolu), güneyde Mardin Kapı (eskiden Tell) ve doğuda Yeni Kapı (eskiden Dicle ya da Şatt) vardır. Hindibaba Kapı'sı ve Tekkapı sonradan açılan iki yeni kapıdır. İç Kale ise surlarla çevrili bölgenin kuzeydoğu köşesine denk gelmektedir. Burada bulunan yığma tepe Viran Kale adını almıştır. Artukoğulları zamanında önemli değişikliklere uğrayan İç Kale, 1515 yılında Osmanlı yönetimine girdikten 10 yıl sonra 16 burçlu yeni bir sur yapısıyla genişletilerek çevrelenmiştir. İç Kale'nin kuzeyde bulunan Fetih Kapısı'ndan şehir dışına çıkılır. Dış Kale'ye geçmek için ise Saray ve Küpeli kapıları mevcuttur.

Oğrun Kapı, Dicle'ye inen yolun üzerinde bulunan gizli bir kapı olsa da günümüzde harap durumdadır (Beysanoğlu, 1992, 79).

Fotoğraf 1: Diyarbakır Surlarının Üstten Görüntüsü

Kaynak: T.C. Diyarbakır Valiliği Web Sayfası, 2023. <http://www.diyarbakir.gov.tr/sur> Erişim Tarihi: 06.11.2023

10 Aralık 1046 tarihinde Diyarbakır'a gelen ünlü İran şair ve bilginlerinden Nasır-ı Husrev, “Sefername” isimli eserinde ikinci sur hakkında şunları yazmıştır (aktaran Beysanoğlu, 1992, 79-80):

“Şehir yekpare bir kayalığın üstüne kurulmuştur. Uzunluğu iki bin adımdır. Enliliği de aynıdır. Çevresine kara taştan bir kale duvarı yapılmıştır. Yüz batmandan bin batmana, hatta daha da ağır koca taşları birbiri üstüne istif etmek sureti ile bu kaleyi yapmışlar. Hisarın yüksekliği 20, enliliği 10 kulaçtır. Her yüz arşında, yarım dairesi 90 arşın tutan bir burç yapılmıştır. Mazgalı da aynı taştandır. Şehrin içinden kalenin surlarına çıkmak için birçok yerlerde (burçların iç yüzlerindeki kapı yanlarında sağlı sollu) taş merdivenler vardır. Bu şehrin dört yanından dünyanın dört cihetine açılmış dört kapısı mevcuttur. Kapıların hiç birinde tahta yoktur, hepsi demirdendir.

Bu surun dışında bir sur daha vardır. O da aynı taştan yapılmıştır. Yüksekliği 10 arşındır. Bütün kale bedenlerinin üstünde mazgallar vardır. Mazgalın içinde tamamiyle silahlı bir adamın geçebileceği, durabileceği, kolayca savaşabileceği bir geçit yapılmıştır. Bu dış kalenin de demir kapıları vardır. İlk kale kapısından girildi

mi, ikinci kale kapısına varabilmek için bir müddet iki kale arasındaki aralıktan geçmek gerekir. Bu yolun genişliği 15 arşındır.

Ben dünyanın dört bucağında Arap, Acem, Hind ve Türk memleketlerinde birçok şehirler ve kaleler gördüm. Fakat yeryüzünde hiçbir ülkede “Amid” (Diyarbakır) şehrinin kalesine benzer bir kale ne gördüm, ne de başka bir yerde bunun gibi bir kale gördüm diyeni duydum”

Mervaniler hakimiyeti zamanında Diyarbakır özellikle bilim ve edebiyat alanında gelişmeler kaydederek İslam şehirleri içerisinde önemli bir yere sahip olmuştur. Dağ Kapı’da yer alan 1056 yılında yapılan Mervani Mescidi ve kentin 3 kilometre güneyinde yer alan 1065 yılında yapılan Dicle Köprüsü bu dönemden kalmaz (Beysanoğlu, 1992, 81). ...Artuklular döneminde surların onarımı devam etmiş, surun en görkemli, en süslü ve en ilgi çekici iki burcu olan Evli Beden ve Yedi Kardeş burçları, dönemin hükümdarı Melik Salih Mahmud tarafından 1208 – 1209 tarihlerinde yaptırılmıştır. Bu dönemden kalan diğer bir yapı ise İç Kale’de cezaevi olarak kullanılan binadır (Beysanoğlu, 1992, 81-82).

Osmanlı döneminde özellikle 16. Yüzyılda imarı gerçekleştirilen anıtsal yapılar, önceki dönem anıtları ile birlikte kentsel düzen içinde yayılmış, mahalle düzeyinde Diyarbakır yerleşim karakterini oluşturan konut mimarisi ile bütünleşmiştir. Kentin merkezinde ve onu çevreleyen alanda günümüzde de kısmen varlığını sürdüren taş konut yapıları Suriçi diye adlandırılan bölümde ikinci bir çember oluşturmaktadır. Merkezden uzak kerpiç tekniğinde konutlardan oluşmuş yerleşme karakteri, günümüzde yerini beton ve tuğladan oluşan yapılara bırakmıştır (Beysanoğlu, 1992, 83).

1.2.Coğrafi Konumu ve Yapısı

Diyarbakır, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin orta kısmında Mezopotamya’nın kuzeyidir. Komşu illeri olarak doğu tarafında Batman ve Muş, batı tarafında Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya, kuzey tarafında Elazığ ve Bingöl ve güney tarafında ise Mardin ili ile idari açıdansınırlanmıştır (Beysanoğlu, 1992, 1)

Coğrafi açıdan ise şehri çevreleyen, kuzey ve doğu kesiminde Güneydoğu Toroslar, güneyinde Mardin/Midyat tümseği ve batısında ise Karacadağ ve Urfa platoları olmuştur. Doğu ve Güneydoğu Anadolu’nun coğrafi bütünlüğünün iki önemli havzasında yer alan Diyarbakır’ın Yüzölçümü 15.168 km²’dir. 37,90 ve 40,23 kuzey enlemleriyle, 40.37 ve 41.20 doğu boylamları arasındadır. Şehrin ortası çukurdur ve

yüksekliği fazla olmayan dağlarla çevrelenmiştir. Şehri oluşturan coğrafi özelliklerin %37'sini dağlar oluştururken, %31'i ise ovalarla kaplıdır (Beysanoğlu, 1992, 1). Tarıma elverişli ve verimli olan ovaların su ihtiyacı Dicle nehri ve kolları tarafından sağlanmaktadır. Şehrin denizden yüksekliği 650 metre olup, sahip olduğu yükseklik yer yer 640 ile 660 metre arasında değişkenlik göstermektedir (Karacadağ Kalkınma Ajansı, 2019).

Harita 2: Diyarbakir İli Siyasi Haritası

Kaynak: T.C. Diyarbakir Valiliği Web Sayfası, 2023.

<https://webdosya.csib.gov.tr/db/diyarbakir/webmenu/webmenu3229.jpg> Erişim Tarihi: 06.11.2023

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin ortasında Dicle Vadisinin batısı, Karacadağ'dan Dicle Vadisi'ne kadar uzanan bazalt platonun ise doğusuna karşılık gelen (Diyarbakir Valiliği, 2023) Diyarbakir ili farklı yer şekillerini bünyesinde bulundurmaktadır. Kuzeyden güneye doğru Güneydoğu Toros Dağları bulunmaktadır. Şehrin güneybatı kesiminde Karacadağ platosu yer alırken, merkezi kesimini ise Diyarbakir havzası oluşturmaktadır. Güneydoğu Toros Dağları'nın güney kesiminde 800-1250 mm. civarında yağış kaydedilirken, orta kesimde yer alan havza tabanında 450-600 mm., Karacadağ'ın yer

aldığı bölgede ise 600-800 mm. arasında yağış değerleri görülmektedir. Tarımsal faaliyetlerin sürdürüldüğü bölgede önemli rol oynayan başlıca sulama unsuru Fırat ve Dicle nehirleri ile bu nehirlerin kolları karşımıza çıkmaktadır (Karacadağ Kalkınma Ajansı, 2019).

Şekil itibariyle bir çanağı andıran Diyarbakır havzası, ortadan çökük, kenarlardan ise eski arazi tabakaları ile çevrilidir. İçerisinde kısım kısım düzlüklerin yanı sıra, yükseklikler, plato alanları ve vadiler bulunmaktadır. Dicle nehri ve beslendiği kollar, havza topraklarının doğusunda toplanırken, batı kesimindeki su kaynaklarının küçük bir kısmı Fırat nehrinde birleşir. Dicle Nehri, havzanın kuzeybatı-güneydoğu yönünde seyrederken, kuzey kesiminde Pamuk ve Ambar çayları ile birlikte kaynağını kuzeydoğudaki dağların oluşturduğu Sason ve Kulp çaylarını da bünyesinde dahil ederek Batman çayını meydana getirir. %31'ini ova, %69'unu ise platoların oluşturduğu Diyarbakır havzası, tarımsal faaliyetlerde verimliliğin pozitif değerinde etkili ve yüksek olduğu alanlardandır (Karacadağ Kalkınma Ajansı, 2019).

Dicle Vadisi'nden 100 metre yukarıda yer alan kent, Karacadağ'ın oluşturduğu bazalt platonun doğu kesimindeki düzlük alana kurulmuştur. Kentin güneybatı kesiminde yükselen Karacadağ, bölgenin en yüksek dağı olma özelliğini taşımaktadır. Sönmüş volkanik dağlardan olan Karacadağ'daki Kolubaba zirvesi, 1957 metre olarak ölçülmüştür. Lavların oluşturduğu bazalt plato, dağın doğu kısmındaki Dicle Vadisi'ne kadar genişlemiştir (Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, 2023).

Şehirde sade yüzey şekilleri mevcuttur. Çevre alanı yüksekliklerle dolu olup orta kesimi çukur bir havza durumundadır. Diyarbakır havzası adı verilen bu alan, geniş Dicle Vadisi'ni oluşturur. Kuzeyde Güneydoğu Toros Dağları bulunmaktadır. Bu dağlar doğu ve güneydoğu Anadolu bölgelerinin sınırı şeklinde uzanmaktadır. Şehrin Güneybatısında Şanlıurfa ve Diyarbakır sınırında yer alan Karacadağ bulunmaktadır. Karacadağ, sönmüş volkanik dağlardandır ve lavları doğuya doğru Dicle Vadisi'ne kadar uzanır (Karaaslan, 2010, 77).

Diyarbakır'da karasal iklim hakimdir. Yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçtiği görülürken, kış mevsimi ise Doğu Anadolu Bölgesi'ne nispeten daha ılımandır. Bu durumun ana sebeplerinden birisi Güneydoğu Toros Dağları'nın kuzeyden gelen soğuk hava dalgasını engellemesidir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne egemen olan bozkır, Diyarbakır'da da varlığını sürdürmektedir. Sıcak ve ılıman iklimlerde görülen kurakçıl

otsu bitkiler, bahar mevsiminde yeşerirken, yaz mevsimi başlangıcında yağışların azalması ile birlikte kurumaktadırlar. Yer yer meşe ağaçları ile kaplı olan bölgenin ormanlık alanları, kent yüzeyinin %10'undan daha az yerine sahiptir (Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, 2023).

2. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

2.1. Mahmut Şirin Demir'in Hayatı

Mahmut Şirin Demir 1984'te Diyarbakır merkez ilçelerinden olan Bağlar ilçesinde müzisyen bir ailede dünyaya gelmiştir. Zurna çalgısını yine Diyarbakır yöresi zurna icracılarından olan babası Mahmut Demir'in öncülüğünde 10 yaşında icra etmeye başlamıştır. Zurna çalgısını icra etmeye başlamadan önce hazırlık sürecini, 7 yaşında babasının ona aldığı flüt ile başladığını ifade eden Mahmut Demir, 10 yaşına kadar olan süreçte babasından duyduğu ezgileri bu flüt ile icra etmiştir. Bu süreçte babası ile düğünlere giderek çıraklık dönemi olarak adlandırdığı evrede ezgileri öğrendiğini dile getirmiştir. Çıraklık döneminden sonra zurna çalgısı için çeşitli nefes ve parmak egzersizlerini, ustası olarak nitelendirdiği babası ile beraber çalışmıştır. 10 yaşından itibaren düğünlerde zurna çalgısını icra eden Mahmut Şirin Demir, 39 yaşında olup hayatını müzisyenlik yaparak idame ettirmektedir. Düğünlerin yanı sıra çeşitli halk oyunları yarışmaları, yurt içi ve yurt dışı festivaller, resmi bayramlar, kültür ve tanıtım faaliyetlerinde, yöredeki halk oyunları ekipleri ile beraber müzisyen olarak görev alan Mahmut Şirin Demir, ortaokul mezunudur. Diyarbakır merkezde yaşamakta, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Fotoğraf 2: Mahmut Şirin Demir

Kaynak: Mahmut Şirin Demir, kişisel görüşme, 22.12.2022

2.1.1. Mahmut Demir'in İcra Ettiği Eserlerin Müzikal İncelemeleri

2.1.1.1. İcra Edilen Eserlere İlişkin Bulgular

2.1.1.1.1. Keşeo

Tablo 2: Keşeo Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	KEŞEO
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HÜSEYNİ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

KEŞEO

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

♩ = 120

The musical score for 'KEŞEO' is written in 6/8 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked as ♩ = 120. The score is divided into six staves, each containing measures of music. The notation includes various note values (eighth, sixteenth, and triplet notes), slurs, and repeat signs. The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

17

3

20

3

3

22

3

3

24

3

3

27

3

29

3

3

32

3

3

34

3

3

37

39

41

44

46

48

50

53

55

57

59

61

2.1.1.1.2. Gırani

Tablo 3: Gırani Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	GİRANİ
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GİRANİ

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

$\text{♩} = 75$

4

6

8

11

13

16

18

21

24

27

29

31

33

36

39

41

42

44

45

46

2.1.1.1.3. Harrani

Tablo 4: Harrani Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	HARRANİ
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	RAST
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

HARRANİ

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

$\text{♩} = 110$

4

6

10

12

15

17

2.1.1.1.4. Govend

Tablo 5: Govend Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	GOVEND
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/8
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GOVEND

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

$\text{♩} = 420$

5

9

15

20

25

SON

-1-

-2-

-3-

Awha hat u awha çu lo (Böyle geldi böyle gitti)
Siwar hat u peya çu lo (Atlı geldi yaya gitti)
Çawemine çawe reş ket (Gözüm kara göze değdi)
Aqıl sevda pera çu lo (Akım sevdam onunla gitti)

Hawar gule hawar gule (İmdat Gule)
Mala gule ber bedene (Gule'nin evi beden(sur) önünde)
Şaar a reşe ser gerdene (Siyah puşi (ipek örtü) gerdan üstünde)
Hawar gule hawar gule (İmdat Gule)

Diyarbakır şen olur lo
Etrafı beden olur lo
Diyarbakır gençleri lo
Halayda belli olur lo
Hawar gule hawar gule

2.1.1.1.5. Du Ling

Tablo 6: Du Ling Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	DU LING
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	2/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

DU LING

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

♩ = 130

5

9

13

17

21

25

2.1.1.1.6. Çaçane

Tablo 7: Çaçane Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	ÇAÇANE
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

ÇAÇANE

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

♩ = 130

3

5

7

9

11

13

2.1.1.1.7. Çepik

Tablo 8: Çepik Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	ÇEPİK
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HÜZZAM
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/8
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

ÇEPİK

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Mahmut Şirin DEMİR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 22.12.2022

♩ = 425

1 6 10 15 20 24 28

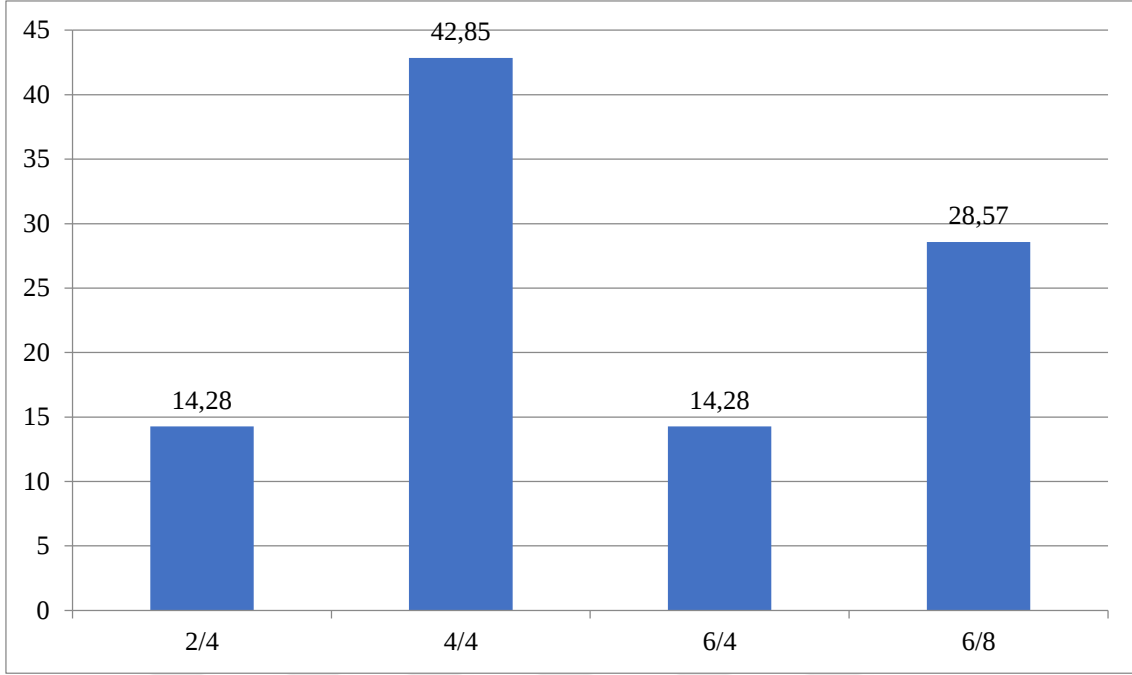
2.1.1.2. Usûl İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 1: Eserlerin Usûl İncelemeleri

No	Eserin Adı	2/4	4/4	6/4	6/8
1	Keşeo			X	
2	Gırani		X		
3	Harrani		X		
4	Govend				X
5	Du Ling	X			
6	Çaçane		X		
7	Çepik				X

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan usûl çeşitleri Form Tablo 1'de gösterilmiştir. Form Tablo 1'e göre icra edilen Keşeo eserinde 6/4, Gırani, Harrani ve Çaçane eserlerinde 4/4, Govend ve Çepik eserlerinde 6/8, Du Ling eserinde ise 2/4 usûlleri kullanılmıştır.

Grafik 1: Usûl Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

İcra edilen 7 eserin usûl analizi gerçekleştirilmiştir. İncelenen 7 eserden 3 adeti 4/4 usûlünde olup icra edilen eserlerin %42,85'ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2 adeti 6/8 usûlündedir ve icra edilen eserlerin %28,57'sine tekabül etmektedir. 2/4 ve 6/4 usûllerinde 1'er eser icra edilmiştir. Her iki eserin ayrı ayrı toplam eserlere olan oranı ise %14,28'dir.

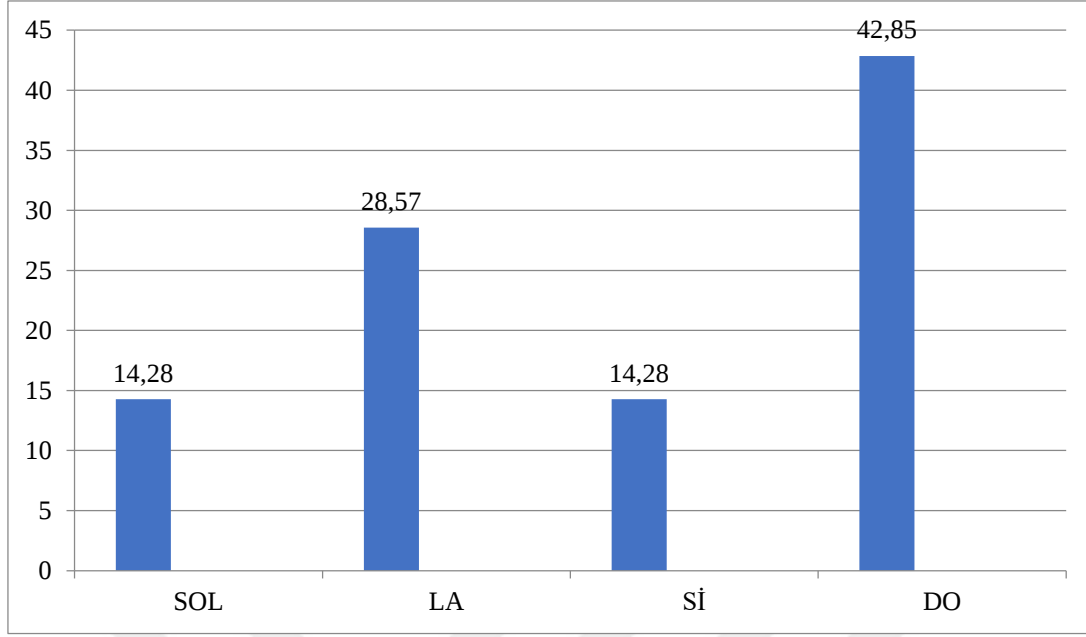
2.1.1.3. Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 2: Eserlerin Karar Sesi İncelemeleri

No	Eserin Adı	SOL	LA	Sİ	DO
1	Keşeo		X		
2	Gırani		X		
3	Harrani	X			
4	Govend				X
5	Du Ling				X
6	Çaçane				X
7	Çepik			X	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan karar seslerine ilişkin bulgular Form Tablo 2'de gösterilmiştir. Form Tablo 2'de görüldüğü üzere Keşeo ve Gırani eserlerinde La, Harrani eserinde Sol, Govend, Du Ling ve Çaçane eserlerinde Do, Çepik eserinde ise Si karar sesleri kullanılmıştır.

Grafik 2: Karar Sesi Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 eserin karar sesi analizi gerçekleştirilmiştir. İncelenen 7 eserden 3 adeti Do karar sesli olup icra edilen eserlerin %42,85'ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2'si La karar seslidir ve icra edilen eserlere %28,57'dir. Kalan 2 eserden biri Sol, diğeri ise Si karar sesli olup, icra edilen eserlerin toplamına göre oranı ayrı ayrı %14,28'dir.

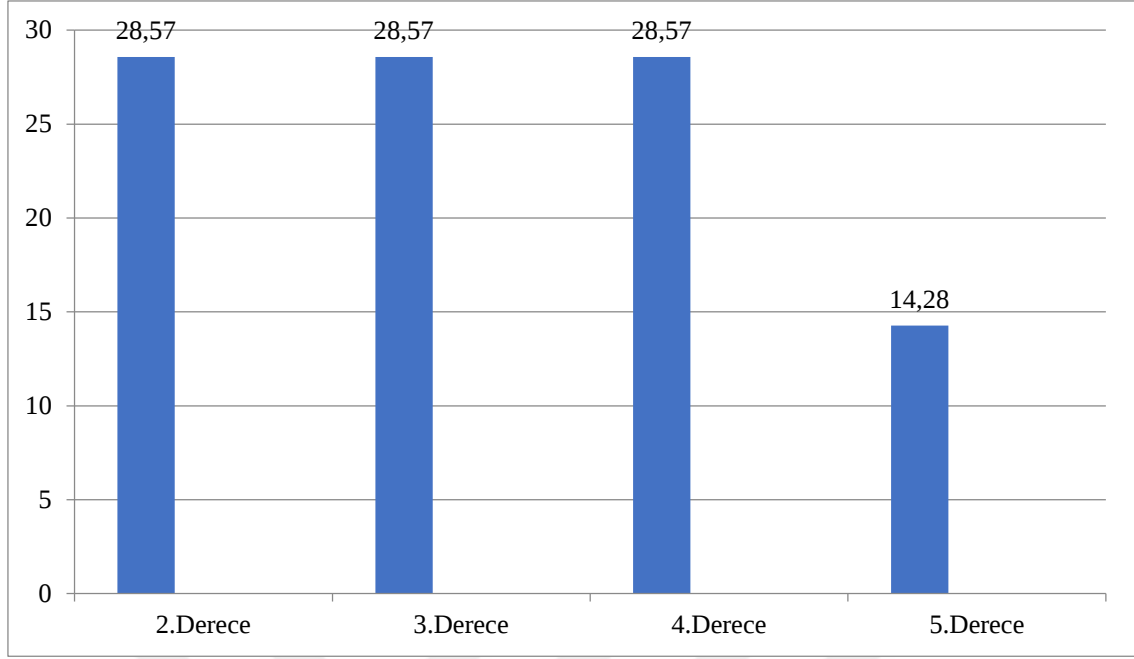
2.1.1.4. Güçlü Sesine İlişkin Bulgular

Form Tablo 3: Eserlerin Güçlü Sesi İncelemeleri

No	Eserin Adı	2.Derece	3.Derece	4.Derece	5.Derece
1	Keşeo				X
2	Gırani			X	
3	Harrani			X	
4	Govend	X			
5	Du Ling	X			
6	Çaçane		X		
7	Çepik		X		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 oyun müziğinde kullanılan güçlü seslere ilişkin dağılım Form Tablo 3'te gösterilmiştir. Form Tablo 3'e göre Mahmut Şirin Demir, Keşeo eserinin icrasında kullandığı dizinin 5. Derecesini, Gırani ve Harrani eserlerinde 4. Derecesini, Çaçane ve Çepik eserlerinde 3. Derecesini, Govend ve Du Ling eserlerinde ise 2. Derecesini kullanmıştır.

Grafik 3: Güçlü Sesi Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 eserde kullanılan güçlü ses özelliklerinin analizi yapılmıştır. Grafik 3'te de görüldüğü üzere icra edilen toplam 7 eserde kullanılan diziye göre 2'sinde 2, 2'sinde 3 ve 2'sinde 4. Derece sesler dizinin güçlü sesi olarak kullanılmış olup toplam 7 esere oranları ayrı ayrı %28,57'dir. Diğer 1 eserde ise kullanılan ses dizisine göre dizinin 5.derecesi güçlü ses olarak kullanılmıştır ve oranı %14,28'dir.

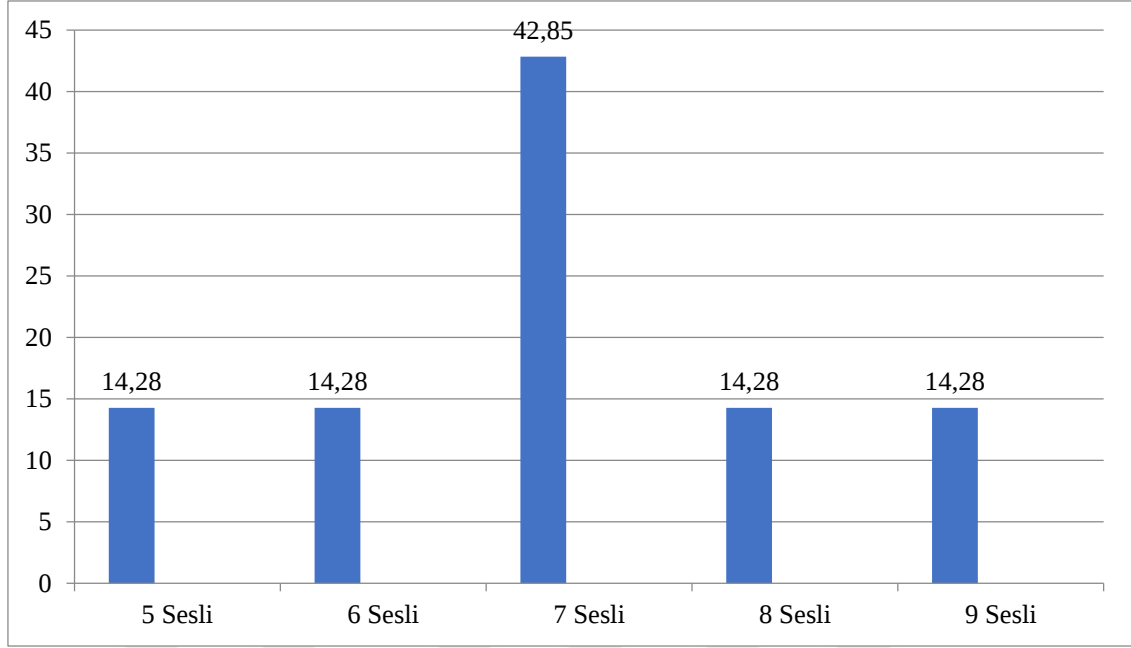
2.1.1.5. Ses Genişliğine İlişkin Bulgular

Form Tablo 4: Eserlerin Ses Genişliği İncelemeleri

No	Eserin Adı	5 Sesli	6 Sesli	7 Sesli	8 Sesli	9 Sesli
1	Keşeo					X
2	Gırani				X	
3	Harrani		X			
4	Govend			X		
5	Du Ling			X		
6	Çaçane			X		
7	Çepik	X				

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan ses sahasına ilişkin bilgiler Form Tablo 4'te gösterilmiştir. Form Tablo 4'te görüldüğü üzere Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen Keşeo eserinde 9 ses sahası, Gırani eserinde 8 ses sahası, Govend, Du Ling ve Çaçane eserlerinde 7 ses sahası, Harrani eserinde 6 ses sahası, Çepik eserinde ise 5 ses sahası kullanılmıştır.

Grafik 4: Ses Genişliği Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Mahmut şirin Demir'in icra ettiği 7 eserde kullanılan ses sahasının analizi geręekleřtirilmiřtir. Grafik 4'e göre icra edilen 7 eserden 3' 7 ses sahasını kullanmaktadır. 7 ses sahasını kullanan eserlerin icra edilen eserlere oranı %42,85'tir. Diğer 4 eserden her biri 5, 6, 8 ve 9 ses sahasını kullanmaktadır. 5 ses sahasını kullanan eserin icra edilen eserlere oranı %14,28, 6 ses sahasının %14,28, 8 ses sahasının %14,28 ve 9 ses sahasının %14,28'dir.

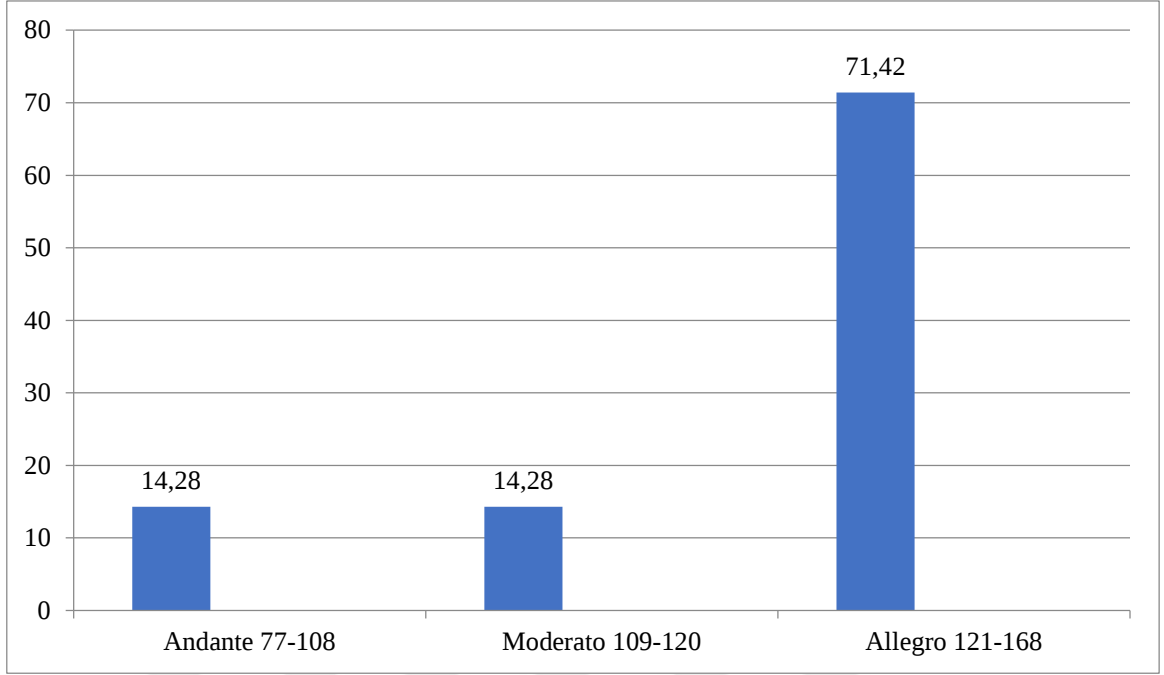
2.1.1.6. Tempo İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 5: Eserlerin Tempo İncelemeleri

No	Eserin Adı	Lento 40-60	Adagio 61-76	Andante 77-108	Moderato 109-120	Allegro 121-168	Presto 169-192	Prestosimo 193-...
1	Keşeo					X		
2	Gırani			X				
3	Harrani				X			
4	Govend					X		
5	Du Ling					X		
6	Çaçane					X		
7	Çepik					X		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 oyun müziğinin tempolarına ilişkin bilgiler Form Tablo 5'te gösterilmiştir. Form Tablo 5'te görüldüğü üzere icra edilen Gırani eseri andante, Harrani eseri moderato, Keşeo, Govend, Du Ling, Çaçane ve Çepik eserleri ise allegro hızındadır.

Grafik 5: Tempo Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 eserin tempo incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Grafik 5'e göre icra edilen eserlerden 5 adeti allegro hızında olup, oranı %71,42'dir. Diğer eserlerden 1 adeti andante, 1 adeti ise moderato hızlarındadır. Andante hızında olan eserin toplam icra edilen eserlere oranı %14,28'dir. Moderato hızında olan eserin ise icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

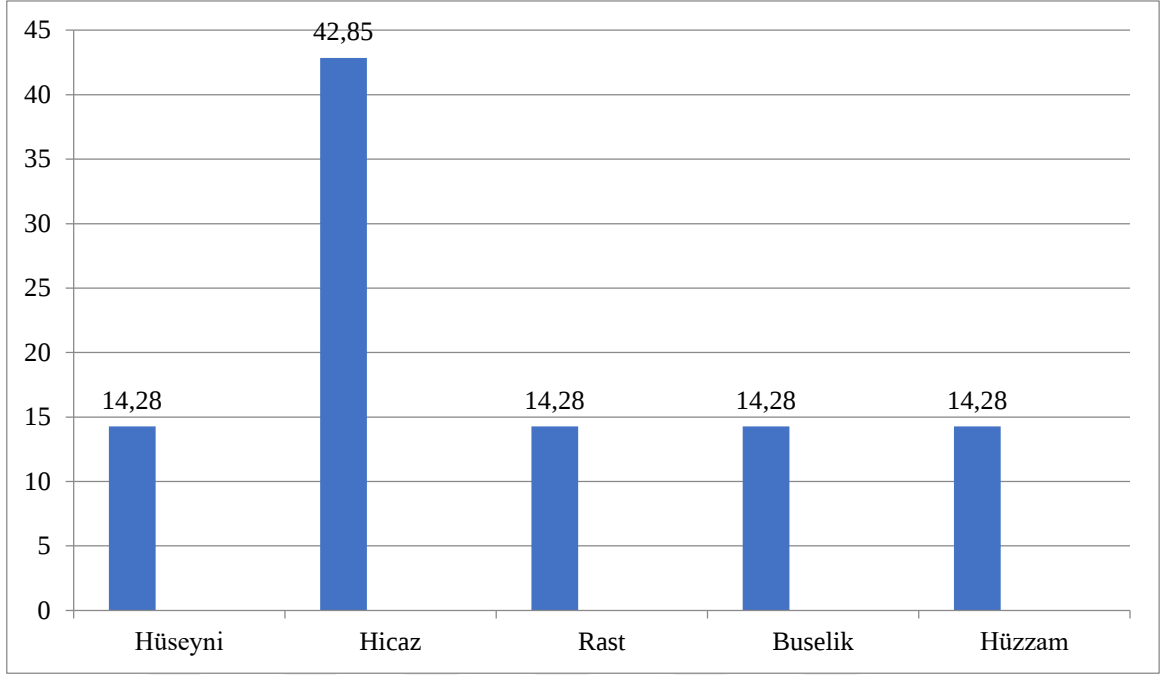
2.1.1.7. Makamsal Benzerlik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 6: Eserlerin Makamsal Benzerlik Özellikleri İncelemeleri

No	Eserin Adı	Hüseyni	Hicaz	Rast	Buselik	Hüzzam
1	Keşeo	X				
2	Gırani		X			
3	Harrani			X		
4	Govend		X			
5	Du Ling		X			
6	Çaçane				X	
7	Çepik					X

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan makamsal benzerlik özelliklerine ilişkin bulgular Form Tablo 6'da gösterilmiştir. Form Tablo 6'ya göre Mahmut Şirin Demir, Keşeo eserinde hüseyini, Gırani, Govend ve Du Ling eserlerinde hicaz, Harrani eserinde rast, Çaçane eserinde buselik, Çepik eserinde ise hüzzam makamlarına benzerlik gösteren dizileri kullanmıştır.

Grafik 6: Makamsal Benzerlik Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 eserin makamsal benzerlik özelliklerinin analizi gerçekleştirilmiştir. Grafik 6'ya göre icra edilen 7 eserden 3 tanesinde hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hicaz makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı eserlerin toplam esere oranı %42,85'tir. İcra edilen 7 eserden 1 tanesinde hüseyinî, 1 tanesinde rast, 1 tanesinde buselik, 1 tanesinde hüzzam makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hüseyinî makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı eserin icra edilen toplam esere oranı %14,28, rast makamına benzerlik gösteren dizinin oranı %14,28, buselik makamına benzerlik gösteren dizinin oranı %14,28, hüzzam makamına benzerlik gösteren dizinin oranı ise %14,28'dir.

2.2. Seyithan Atar'ın Hayatı

Seyithan Atar 1969 yılında Diyarbakır merkez ilçelerinden olan Sur ilçesinde müzisyen bir ailede dünyaya gelmiştir. Zurna çalgısını icra etmeye başlamadan önce çıraklık süreci olarak adlandırdığı döneminde kaval çaldığını dile getirmiştir. Diyarbakır halk oyunları müziklerine ilişkin ezgileri, kendisi gibi müzisyen olan babası ve dedesinden öğrenmiştir. Babası ve dedesi ile beraber düğünlere giderek ezgileri öğrenen Seyithan Atar, çıraklık dönemi olarak adlandırdığı süreçte, Diyarbakır halk oyunlarında icra edilen ezgileri kaval ile çalıştığını ifade etmiştir. 36 yıllık zurna icracılığı geçmişi ile düğünler, yurt içi ve yurt dışı festivaller, halk oyunları yarışmaları ve çeşitli kültür tanıtım günlerinde yöredeki halk oyunları ekipleri ile birlikte müzisyen olarak görev alan Seyithan Atar, müzisyenlik yaparak hayatını idame ettirmektedir. Diyarbakır merkezde ikamet eden Seyithan Atar, evli ve 12 çocuk babasıdır.

Fotoğraf 3: Seyithan Atar

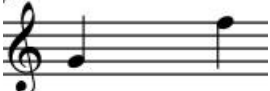
Kaynak: Seyithan Atar, kişisel görüşme, 24.12.2022

2.2.1. Seyithan Atar'ın İcra Ettiği Eserlerin Müzikal İncelemeleri

2.2.1.1.İcra Edilen Eserlere İlişkin Bulgular

2.2.1.1.1. Keşeo

Tablo 9: Keşeo Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	KEŞEO
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

KEŞEO

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 120

2.2.1.1.2. Gırani

Tablo 10: Gırani Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	GIRANI
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GİRANİ

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 85

4

6

8

11

13

16

3 3 3 3

2.2.1.1.3. Harrani

Tablo 11: Harrani Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	HARRANİ
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

HARRANİ

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 100

3

5

7

9

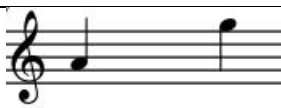
11

14

2.2.1.1.4. Govend

Tablo 12: Govend Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	GOVEND
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/8
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GOVEND

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 480

6

12

18

23

27

33

2.2.1.1.5. Du Ling

Tablo 13: Du Ling Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	DU LING
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	2/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

DU LING

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 135

6

10

14

19

24

28

2.2.1.1.6. Çaçane

Tablo 14: Çaçane Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	ÇAÇANE
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

ÇAÇANE

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 135

4

6

8

10

13

2.2.1.1.7. Çepik

Tablo 15: Çepik Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	ÇEPİK
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLERVE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/8
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

ÇEPİK

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Seyithan ATAR
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 24.12.2022

♩ = 420

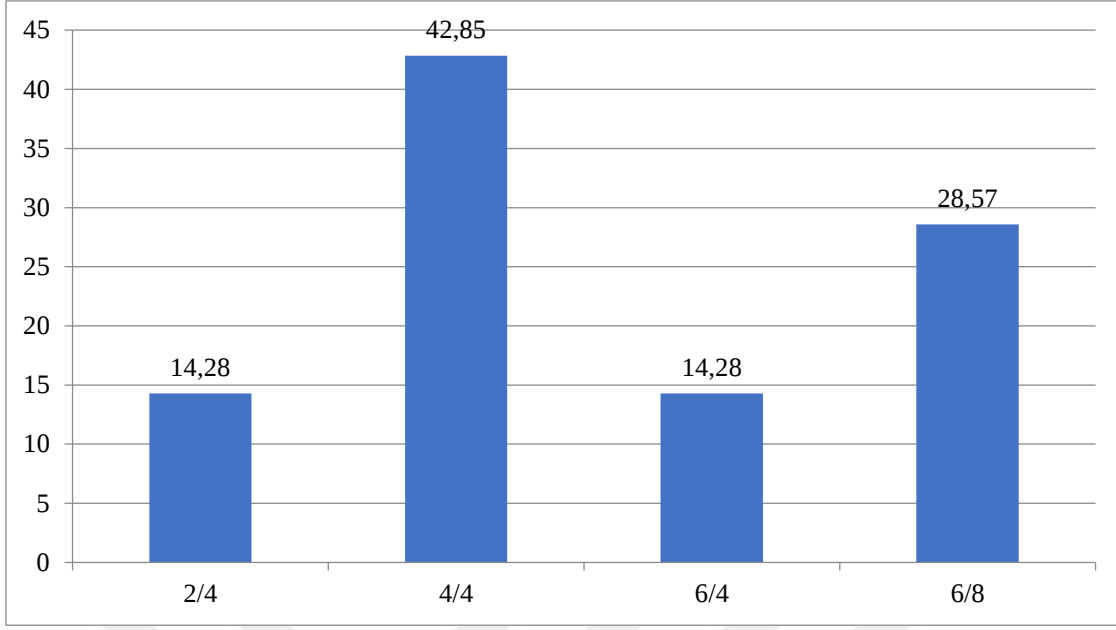
2.2.1.2. Usûl İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 7: Eserlerin Usûl İncelemeleri

No	Eserin Adı	2/4	4/4	6/4	6/8
1	Keşeo			X	
2	Gırani		X		
3	Harrani		X		
4	Govend				X
5	Du Ling	X			
6	Çaçane		X		
7	Çepik				X

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan usûl çeşitleri Form Tablo 7'de gösterilmiştir. Form Tablo 7'ye göre icra edilen Keşeo eserinde 6/4, Gırani, Harrani ve Çaçane eserlerinde 4/4, Govend ve Çepik eserlerinde 6/8, Du Ling eserinde ise 2/4 usûlleri kullanılmıştır.

Grafik 7: Usûl Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

İcra edilen 7 eserin usûl analizi gerçekleştirilmiştir. İncelenen 7 eserden 3 adeti 4/4 usûlünde olup icra edilen eserlerin %42,85'ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2 adeti 6/8 usûlündedir ve icra edilen eserlerin %28,57'sine tekabül etmektedir. 2/4 ve 6/4 usûllerinde 1'er eser icra edilmiştir. 2/4 usûlünde olan eserin icra edilen toplam esere oranı %14,28'dir. 6/4 usûlünde olan eserin oranı %14,28'dir.

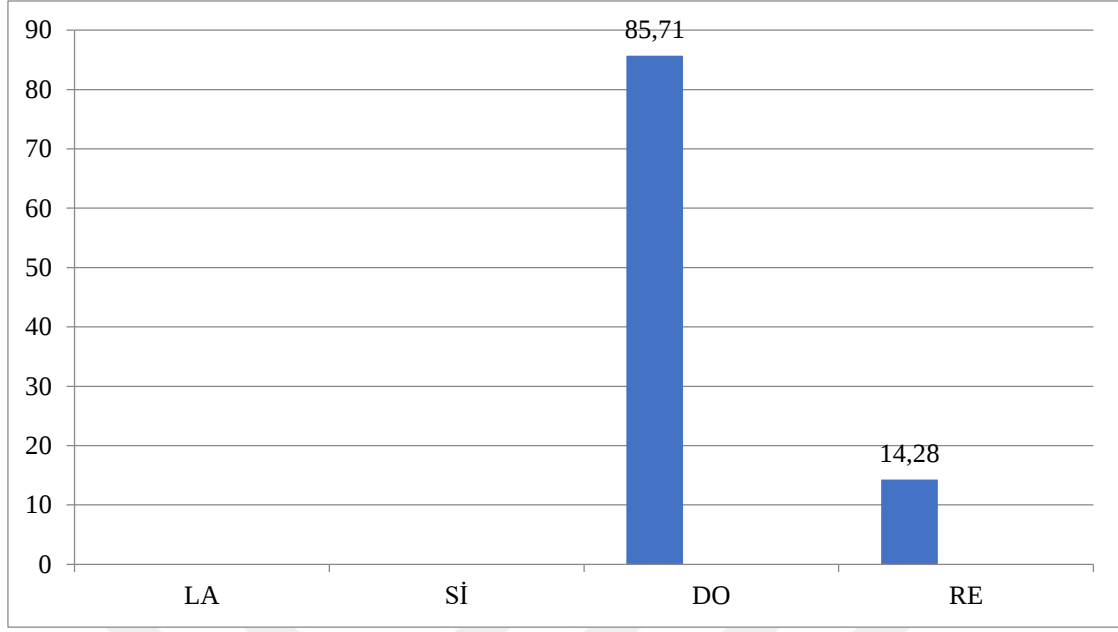
2.2.1.3. Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 8: Eserlerin Karar Sesi İncelemeleri

No	Eserin Adı	LA	SI	DO	RE
1	Keşeo			X	
2	Gırani			X	
3	Harrani			X	
4	Govend				X
5	Du Ling			X	
6	Çaçane			X	
7	Çepik			X	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan karar seslerine ilişkin bulgular Form Tablo 8'de gösterilmiştir. Form Tablo 8'de görüldüğü üzere icra edilen Keşeo, Gırani, Harrani, Du Ling, Çaçane ve Çepik eserlerinde Do karar sesi kullanılırken, Govend eserinde ise Re karar sesi kullanılmıştır.

Grafik 8: Karar Sesi Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Seyithan Atarın icra ettiği 7 eserin karar sesi analizi gerçekleştirilmiştir. Do karar sesi kullanılan eserlerin sayısı 6 olup, toplam eser sayısına oranı %85,71'dir. Re karar sesi kullanılan eser adeti 1'dir ve toplam eser sayısına oranı %14,28'dir.

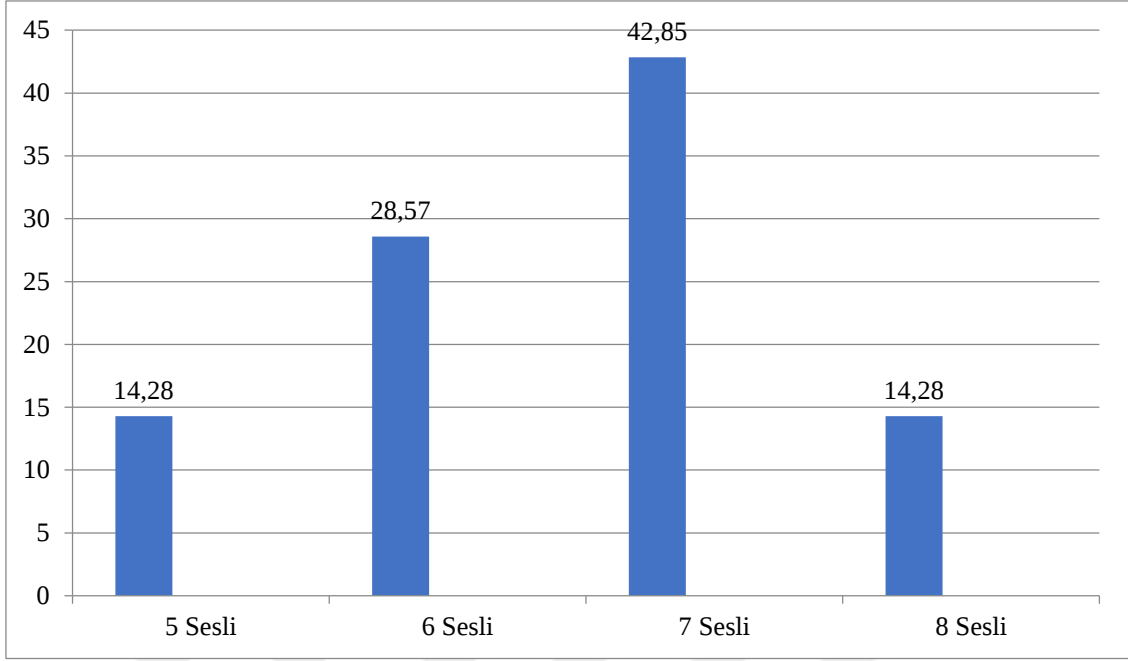
2.2.1.4. Ses Genişliğine İlişkin Bulgular

Form Tablo 9: Eserlerin Ses Genişliği İncelemeleri

No	Eserin Adı	5 Sesli	6 Sesli	7 Sesli	8 Sesli
1	Keşeo			X	
2	Gırani		X		
3	Harrani				X
4	Govend			X	
5	Du Ling	X			
6	Çaçane			X	
7	Çepik		X		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan ses sahası Form Tablo 9'da gösterilmiştir. Form Tablo 9'a göre Seyithan Atar eserleri icra ederken, Harrani eserinde 8, Keşeo, Govend ve Çaçane eserlerinde 7, Gırani ve Çepik eserlerinde 6, Du Ling eserinde ise 5 ses sahasını kullanmıştır.

Grafik 9: Ses Genişliği Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Seyithan Atar tarafından icra edilen 7 eserde kullanılan ses sahasının analizi yapılmıştır. Form Tablo 9’da görüldüğü üzere 7 eserden 3 adetinde 7 ses sahası kullanılmıştır. 7 ses sahası kullanılan eserlerin toplam eserlere oranı %42,85’tir. 6 ses sahasının kullanıldığı eser sayısı 2’dir ve toplam eserlere oranı %28,57’dir. Diğer 2 eserin 1 adetinde 5ses sahası kullanılmıştır. 5 ses sahasının kullanıldığı eserin toplam eserlere oranı %14,28’dir. 8 ses sahasının kullanıldığı eser sayısı 1 olup ve toplam eserlere oranı %14,28’dir.

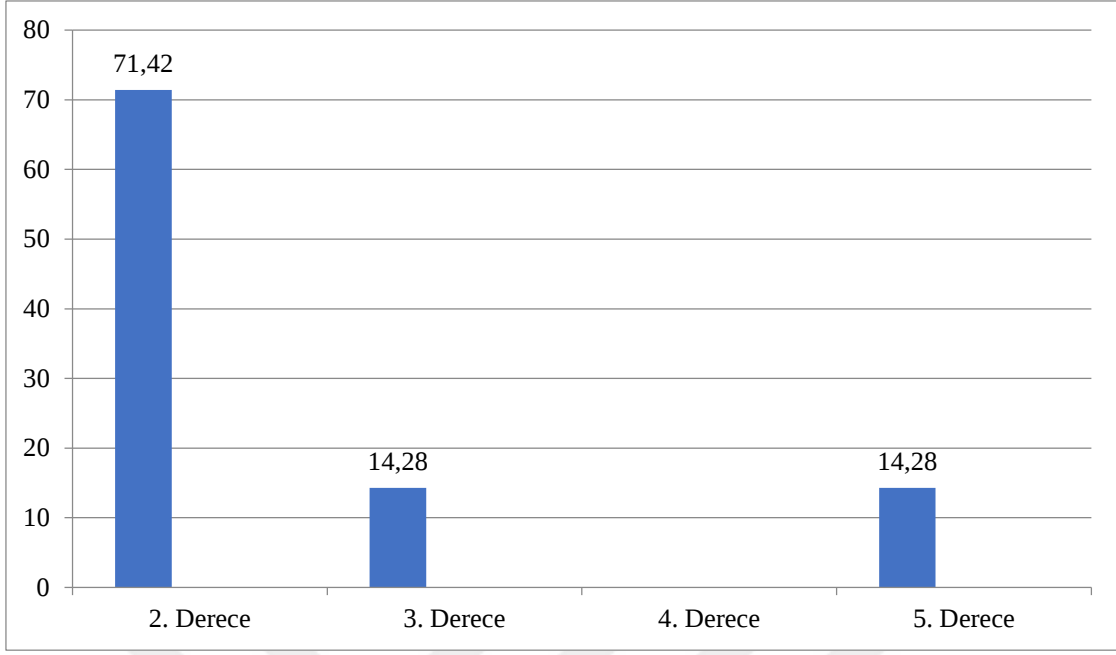
2.2.1.5. Güçlü Sesine İlişkin Bulgular

Form Tablo 10: Eserlerin Güçlü Sesi İncelemeleri

No	Eserin Adı	2.Derece	3.Derece	4.Derece	5.Derece
1	Keşeo	X			
2	Gırani		X		
3	Harrani	X			
4	Govend	X			
5	Du Ling	X			
6	Çaçane				X
7	Çepik	X			

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan güçlü seslere ilişkin bulgular Form Tablo 10'da gösterilmiştir. Form Tablo 10'da görüldüğü üzere Seyithan Atar, Çaçane eserinin icrasında kullandığı dizinin 5. Derecesini, Gırani eserinde 3. Derecesini, Keşeo, Harrani, Govend, Du Ling ve Çepik eserlerinde ise 2. Derecesini kullanmıştır.

Grafik 10: Güçlü Sesi Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 eserde kullanılan güçlü seslerin analizi gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 9'da görüldüğü üzere icra eserlerin 5 adetinde, kullanılan dizinin 2. Derecesi güçlü sesi kullanılmıştır. 2. Derece güçlü sesi kullanılan eserlerin toplam eser sayısına oranı %71,42'dir. Diğer 2 eserin 1 adetinde 3. Derece güçlü ses olarak kullanılmıştır. 3. Derece güçlü ses kullanılan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. 5. Derece güçlü sesi kullanılan eser sayısı 1 olup icra edilen toplam 7 esere oranı %14,28'dir.

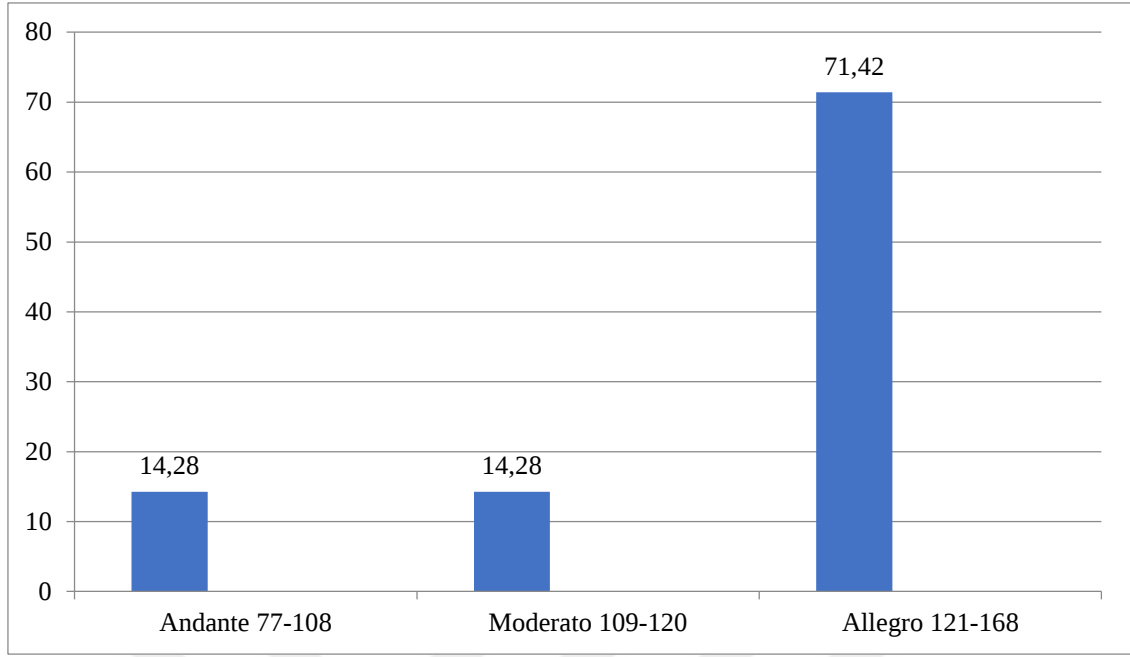
2.2.1.6. Tempo İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 11: Eserlerin Tempo İncelemeleri

No	Eserin Adı	Lento 40-60	Adagio 61-76	Andante 77-108	Moderato 109-120	Allegro 121-168	Presto 169-192	Prestosimo 193-...
1	Keşeo					X		
2	Gırani			X				
3	Harrani				X			
4	Govend					X		
5	Du Ling					X		
6	Çaçane					X		
7	Çepik					X		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 oyun müziğinin tempolarına ilişkin bilgiler Form Tablo 11'de gösterilmiştir. Form Tablo 11'de görüldüğü üzere icra edilen Gırani eseri andante, Harrani eseri moderato, Keşeo, Govend, Du Ling, Çaçane ve Çepik eserleri ise allegro hızındadır.

Grafik 11: Tempo Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Seyithan Atar tarafından icra edilen 7 eserin tempo incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 11'e göre icra edilen eserlerden 5 adeti allegro hızındadır. Allegro hızında olan eserlerin toplam eserlere oranı %71,42'dir. Diğer eserlerden 1 adeti andante hızındadır. Andante hızında olan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. Moderato hızında olan eser sayısı 1 olup icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

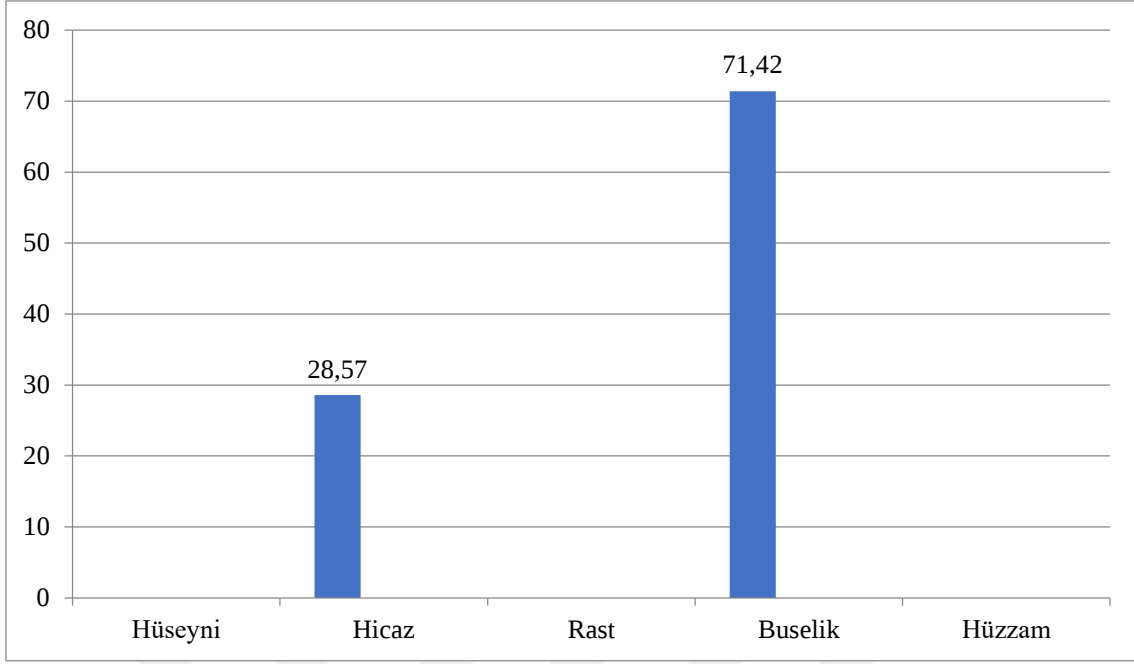
2.2.1.7. Makamsal Benzerlik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 12: Eserlerin Makamsal Benzerlik Özellikleri İncelemeleri

No	Eserin Adı	Hüseyni	Hicaz	Rast	Buselik	Hüzzam
1	Keşeo				X	
2	Gırani				X	
3	Harrani				X	
4	Govend				X	
5	Du Ling		X			
6	Çaçane				X	
7	Çepik		X			

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan makamsal dizi benzerlik özelliklerine ilişkin bulgular Form Tablo 12'de gösterilmiştir. Form Tablo 12'de görüldüğü üzere icra edilen Keşeo, Gırani, Harrani, Govend ve Çaçane eserlerinde buselik makamına benzerlik gösteren dizi kullanılırken, Du Ling ve Çepik eserlerinde ise hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır.

Grafik 12: Makamsal Benzerlik Özellikleri Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 eserin makamsal benzerlik özelliklerinin analizi gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 12'de görüldüğü üzere icra edilen 5 eserde buselik makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Buselik makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı eserlerin toplam eserlere oranı %71,42'dir. 2 eserde ise hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hicaz makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı eserlerin toplam eserlere oranı ise %28,57'dir.

2.3. Selahattin Davulcu'nun Hayatı

Selahattin Davulcu 1985'te Diyarbakır merkez ilçelerinden olan Bağlar ilçesinde müzisyen bir ailede dünyaya gelmiştir. 8 yaşlarında dilli kaval ile müziğe başladığını dile getiren Selahattin Davulcu, 14 yaşlarında babasıyla beraber düğünlere gitmeye başlamıştır. Çıraklık dönemi olarak adlandırdığı süreçte Diyarbakır halk oyunlarına ilişkin ezgileri gittiği düğünlerde babasından öğrenmiştir. Çalışmalarına daha sonra abisi ile devam eden Selahattin Davulcu 24 yıllık zurna icracılığı geçmişi ile düğünler, yurt içi ve yurt dışı festivaller, halk oyunları yarışmaları ve çeşitli kültür tanıtım günlerinde yöredeki halk oyunları ekipleri ile birlikte müzisyen olarak görev almıştır. Müzisyenlik yaparak hayatını idame ettirmektedir ve Diyarbakır merkezde yaşamaktadır.

Fotoğraf 4: Selahattin Davulcu

Kaynak: Selahattin Davulcu, kişisel görüşme, 23.12.2022

2.3.1. Selahattin Davulcu'nun İcra Ettiği Eserlerin Müzikal İncelemeleri

2.3.1.1.İcra Edilen Eserlere İlişkin Bulgular

2.3.1.1.1. Keşeo

Tablo 16: Keşeo Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	KEŞEO
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HÜSEYNİ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

KEŞEO

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

♩ = 120

The musical score for 'KEŞEO' is written in 6/8 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked as ♩ = 120. The score is divided into 16 measures across 7 staves. The first staff contains measures 1-3, the second staff measures 4-6, the third staff measures 7-9, the fourth staff measures 10-12, the fifth staff measures 13-15, the sixth staff measures 16-18, and the seventh staff measures 19-21. The piece concludes with a 'SON' (End) marking at the 15th measure. The notation includes various note values, rests, and triplet markings (3) indicating groups of three notes played simultaneously.

18

2.3.1.1.2. Gırani

Tablo 17: Gırani Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	GIRANI
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HÜSEYİNİ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GİRANİ

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

$\text{♩} = 75$

3

3

5

7

9

11

13

3

3

15

17

18

20

23

24

25

26

27

28

30

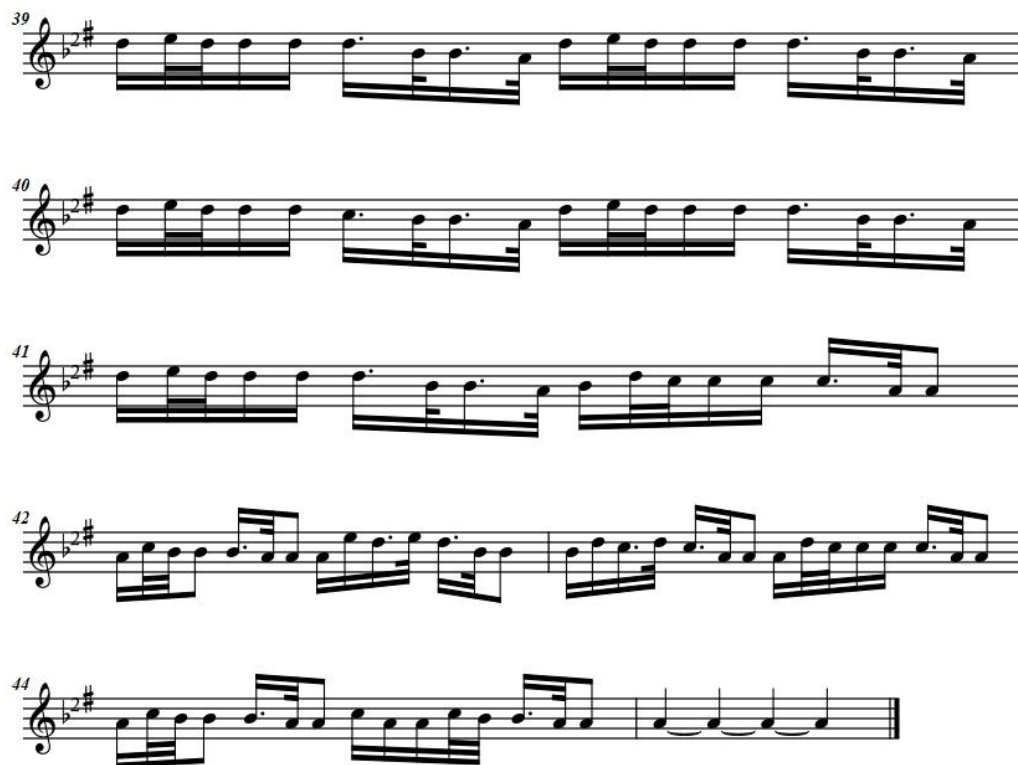
32

35

36

37

38

2.3.1.1.3. Harrani

Tablo 18: Harrani Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	HARRANİ
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HÜSEYNİ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

HARRANİ

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

♩ = 100

3

5

7

9

11

13

2.3.1.1.4. Govend

Tablo 19: Govend Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	GOVEND
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HÜSEYNİ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/8
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

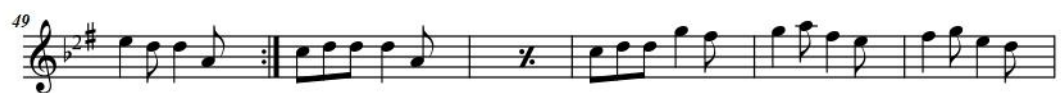
Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GOVEND

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

♩ = 420

2.3.1.1.5. Du Ling

Tablo 20: Du Ling Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	DU LING
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	2/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

DU LING

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

♩ = 130

6

10

13

17

22

26

2.3.1.1.6. Çaçane

Tablo 21: Çaçane Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	ÇAÇANE
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	BUSELİK
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	4/4
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

ÇAÇANE

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

♩ = 130

3

5

SON

7

2.3.1.1.7. Çepik

Tablo 22: Çepik Eser Bilgileri

ESER HAKKINDA BİLGİLER	
ADI	ÇEPİK
FORMU	KIRIK HAVA
TSM'DE BENZERLİK GÖSTERDİĞİ MAKAM	HİCAZ
İCRA EDİLDİĞİ ORTAM	DÜĞÜNLER VE ÇEŞİTLİ EĞLENCE ORTAMLARI
USÛLÜ	6/8
KARAR SESİ	
GÜÇLÜ SESİ	
SES GENİŞLİĞİ	
DİZİSİ	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

ÇEPİK

Yöresi: Diyarbakır
Kaynak Kişi: Selahattin DAVULCU
Notaya Alan: Fatih AYDIN
Derleyen: Fatih AYDIN
Derleme Tarihi: 23.12.2022

♩ = 420

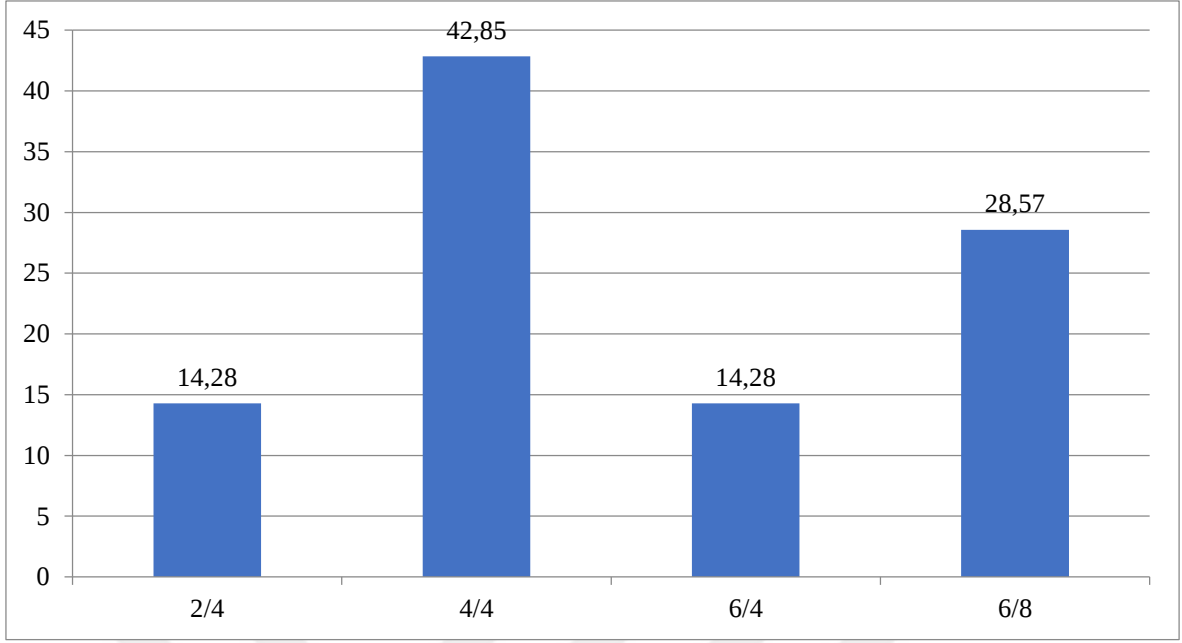
2.3.1.2. Usûl İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 13: Eserlerin Usûl İncelemeleri

No	Eserin Adı	2/4	4/4	6/4	6/8
1	Keşeo			X	
2	Gırani		X		
3	Harrani		X		
4	Govend				X
5	Du Ling	X			
6	Çaçane		X		
7	Çepik				X

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan usûl çeşitleri Form Tablo 13'te gösterilmiştir. Form Tablo 13'te göre icra edilen Keşeo eserinde 6/4, Gırani, Harrani ve Çaçane eserlerinde 4/4, Govend ve Çepik eserlerinde 6/8, Du Ling eserinde ise 2/4 usûlleri kullanılmıştır.

Grafik 13: Usûl Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserin usûl analizi gerçekleştirilmiştir. İncelenen 7 eserden 3 adeti 4/4 usûlünde olup icra edilen eserlerin %42,85'ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2 adeti 6/8 usûlündedir ve icra edilen eserlerin %28,57'sine tekabül etmektedir. 2/4 ve 6/4 usûllerinde 1'er eser icra edilmiştir. 2/4 usûlünde olan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. 6/4 usûlünde olan eserin icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

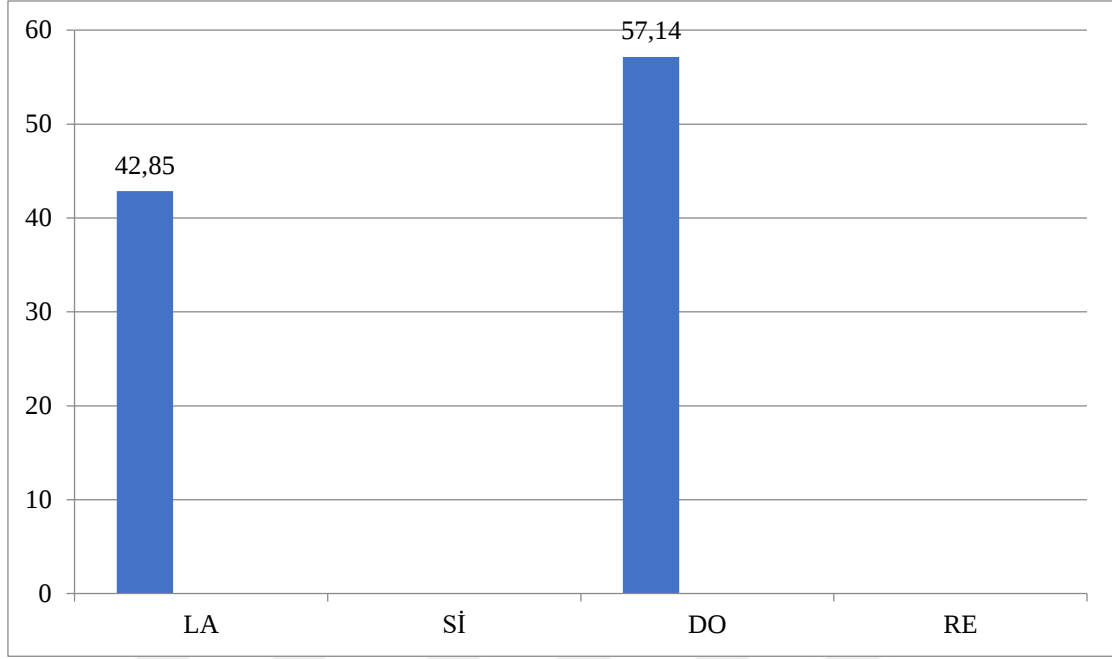
2.3.1.3. Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 14: Eserlerin Karar Sesi İncelemeleri

No	Eserin Adı	LA	Sİ	DO	RE
1	Keşeo	X			
2	Gırani	X			
3	Harrani	X			
4	Govend			X	
5	Du Ling			X	
6	Çaçane			X	
7	Çepik			X	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 oyun müziğinde kullanılan karar seslerine ilişkin bulgular Form Tablo 14’de gösterilmiştir. Form Tablo 4’te görüldüğü üzere Keşeo, Gırani ve Harrani eserlerinde la karar sesi, Govend, Du Ling, Çaçane ve çepik eserlerinde ise do karar sesi kullanılmıştır.

Grafik 14: Karar Sesi Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 eserde kullanılan karar seslerinin analizi gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 14'e göre icra edilen eserlerden 4 adetinde do karar sesi kullanılmıştır. Do karar sesi kullanılan 4 eserin, icra edilen toplam eserlere olan oranı %57,14'tür. Yine Form Tablo 14'e göre icra edilen eserlerden 3 adetinde la karar sesi kullanılmıştır. La karar sesi kullanılan 3 eserin icra edilen toplam eserlere olan oranı ise %42,85'tir.

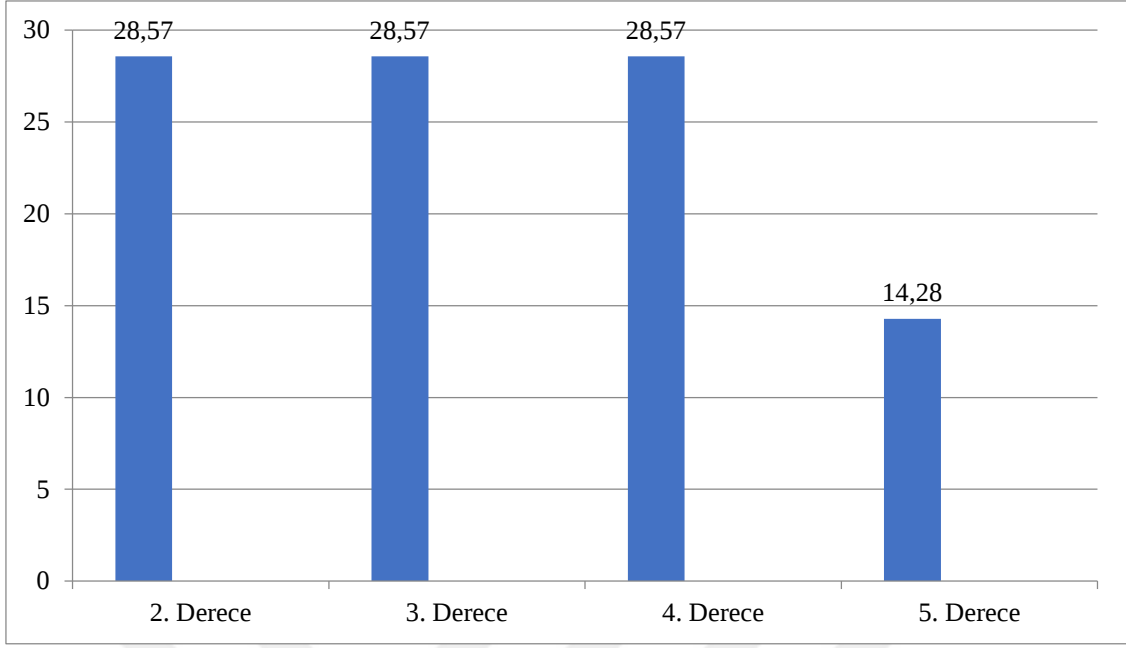
2.3.1.4. Güçlü Sesine İlişkin Bulgular

Form Tablo 15: Eserlerin Güçlü Sesi İncelemeleri

No	Eserin Adı	2.Derece	3.Derece	4.Derece	5.Derece
1	Keşeo			X	
2	Gırani			X	
3	Harrani		X		
4	Govend				X
5	Du Lıng	X			
6	Çaçane		X		
7	Çepik	X			

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 oyun müziğinde kullanılan güçlü seslerine ilişkin bulgular Form Tablo 15’te gösterilmiştir. Form Tablo 15’e göre Selahattin Davulcu güçlü ses olarak, Keşeo ve Gırani eserlerinin icrasında kullandığı dizinin 4. Derecesini, Harrani eserinde 3. Derecesini, Govend eserinde 5. Derecesini, Du Lıng eserinde 2. Derecesini, Çaçane eserinde 3. Derecesini, Çepik eserinde ise 2. Derecesini kullanmıştır.

Grafik 15: Güçlü Sesi Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 eserde kullanılan güçlü seslerin analizi gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 15'e göre icra edilen 7 eserlerden 2 adetinde kullanılan diziye göre 2. Derece, 2 adetinde 3. Derece, 2 adetinde 4. Derece güçlü sesleri olarak kullanılmıştır ve toplam eserlere oranı ayrı ayrı %28,57'dir. İcra edilen 1 eserde ise kullanılan dizinin 5. Derecesi güçlü sesi olarak kullanılmıştır ve icra edilen toplam eserlere göre oranı %14,28'dir.

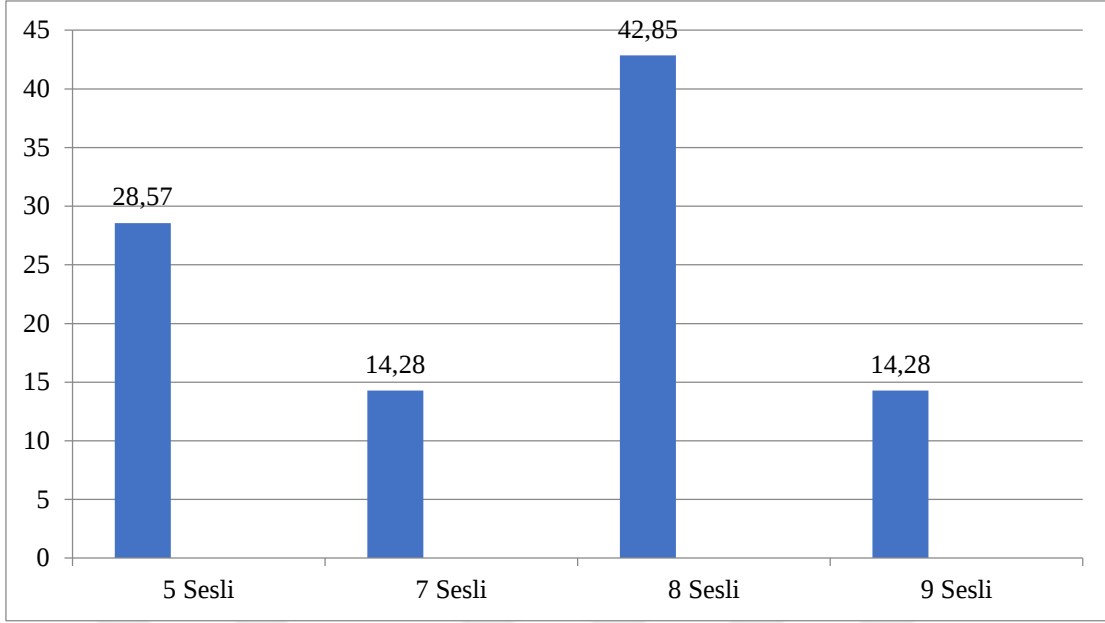
2.3.1.5. Ses Genişliğine İlişkin Bulgular

Form Tablo 16: Eserlerin Ses Genişliği İncelemeleri

No	Eserin Adı	5 Sesli	6 Sesli	7 Sesli	8 Sesli	9 Sesli
1	Keşeo					X
2	Gırani				X	
3	Harrani	X				
4	Govend				X	
5	Du Ling	X				
6	Çaçane			X		
7	Çepik				X	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 oyun müziğinde kullanılan ses sahasına ilişkin bulgular Form Tablo 16’da gösterilmiştir. Form Tablo 16’ya göre Selahattin Davulcu eserlerin icrasında, Keşeo eserinde 9, Gırani, Govend ve Çepik eserlerinde 8, Çaçane eserinde 8, Harrani ve Du Ling eserlerinde ise 5 ses sahasını kullanmıştır.

Grafik 16: Ses Genişliği Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 eserde kullanılan ses sahasının analizi gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 16'da görüldüğü üzere icra edilen 7 eserde 3 adetinde 8 ses sahası kullanılmıştır. 8 ses sahasının kullanıldığı eserlerin icra edilen toplam eserlere oranı %42,85'tir. 2 adet eserde 5 ses sahası kullanılmıştır. 5 ses sahasının kullanıldığı eserlerin icra edilen toplam eserlere oranı %28,57'dir. 1 eserde 7 ses sahası kullanılmıştır. 7 ses sahasının kullanıldığı eserin icra edilen toplam eserlere oranı %14,28'dir. 9 ses sahasının kullanıldığı eser sayısı 1 olup, oranı ise %14,28'dir.

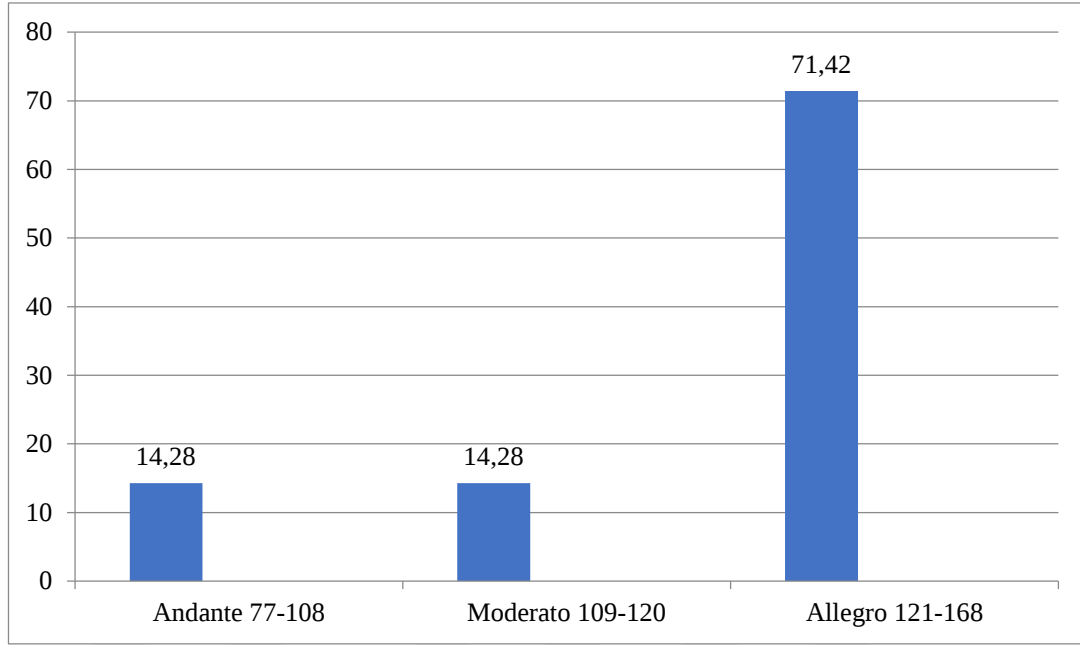
2.3.1.6. Tempo İncelemelerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 17: Eserlerin Tempo İncelemeleri

No	Eserin Adı	Lento 40-60	Adagio 61-76	Andante 77-108	Moderato 109-120	Allegro 121-168	Presto 169-192	Prestosimo 193-...
1	Keşeo					X		
2	Gırani			X				
3	Harrani				X			
4	Govend					X		
5	Du Ling					X		
6	Çaçane					X		
7	Çepik					X		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 oyun müziğinin tempolarına ilişkin bilgiler Form Tablo 17'de gösterilmiştir. Form Tablo 17'de görüldüğü üzere icra edilen Gırani eseri andante, Harrani eseri moderato, Keşeo, Govend, Du Ling, Çaçane ve Çepik eserleri ise allegro hızındadır.

Grafik 17: Tempo Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserin tempo incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 17'e göre icra edilen eserlerden 5 adeti allegro hızındadır. Allegro hızında olan eserlerin toplam eserlere oranı %71,42'dir. Diğer eserlerden 1 adeti andante hızındadır. Andante hızında olan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. Moderato hızında olan eser sayısı 1 olup icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

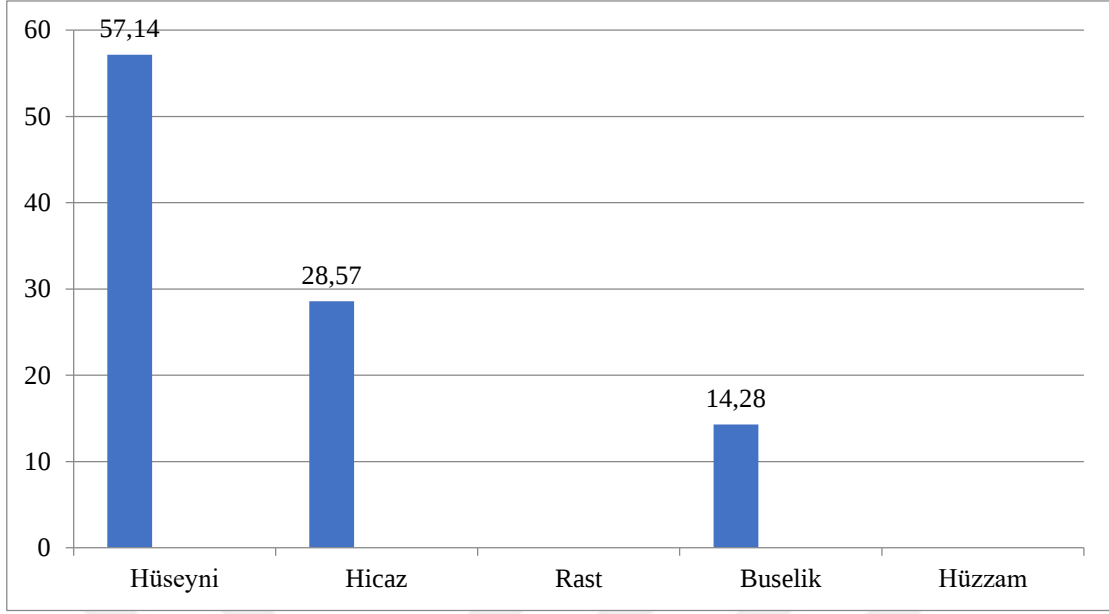
2.3.1.7. Makamsal Benzerlik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Form Tablo 18: Eserlerin Makamsal Benzerlik Özellikleri İncelemeleri

No	Eserin Adı	Hüseyni	Hicaz	Rast	Buselik	Hüzzam
1	Keşeo	X				
2	Gırani	X				
3	Harrani	X				
4	Govend	X				
5	Du Ling		X			
6	Çaçane				X	
7	Çepik		X			

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 oyun müziğinde kullanılan makamsal dizi benzerlik özelliklerine ilişkin bulgular Form Tablo 18'de gösterilmiştir. Form Tablo 18'e göre Selahattin Davulcu eserlerin icrasında Keşeo, Gırani, Harrani ve Govend eserlerinde hüseyini makamına benzerlik gösteren diziyi kullanmıştır. Du Ling ve Çepik eserlerinde hicaz makamına benzerlik gösteren diziyi kullanırken, Çaçane eserinde ise buselik makamına benzerlik gösteren diziyi kullanmıştır.

Grafik 18: Makamsal Benzerlik Özellikleri Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserin makamsal benzerlik özelliklerinin analizi gerçekleştirilmiştir. Form Tablo 18'e göre icra edilen 7 eserin 4 tanesinde hüseyini makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hüseyini makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı 4 eserin, icra edilen toplam eserlere oranı %57,14'tür. İcra edilen eserlerden 2 tanesinde hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır ve toplam eserlere oranı %28,57'dir. 1 eserde ise buselik makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır ve toplam eserlere oranı %14,28'dir.

SONUÇ

Diyarbakır yöresi halk oyunlarına zurna çalgısı ile eşlik eden Mahmut Şirin Demir, Seyithan Atar ve Selahattin Davulcu, Keşeo, Gırani, Harrani, Govend, Du Ling, Çaçane ve Çepik oyunlarının eserlerini icra etmişlerdir. İcra edilen eserler video ve ses kayıt cihazları vasıtasıyla kayıt altına alınmış ve “Mus2” nota yazım programı kullanılarak transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Transkripsiyonu yapılan eserlerin usul, karar sesi, güçlü sesi, ses genişliği, tempo ve makamsal benzerlik özellikleri değerlendirilerek müzikal incelemeleri yapılmıştır. Yapılan incelemeler neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Mahmut Şirin Demir’in icra ettiği eserlerden 3 adeti 4/4 usûlündedir. 4/4 usûlünde olan eserler, Mahmut Şirin Demir’in icra ettiği 7 eserin %42,85’ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2 adeti 6/8 usûlündedir ve icra edilen eserlerin %28,57’sine tekabül etmektedir. 2/4 ve 6/4 usûllerinde 1’er eser icra edilmiştir. Her iki eserin toplam 7 esere olan oranı 2/4 usûl için %14,28, 6/4 usûl için ise %14,28’dir.

Seyithan Atar tarafından icra edilen 7 eserden 3 adeti 4/4 usûlünde olup icra edilen eserlerin %42,85’ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2 adeti 6/8 usûlündedir ve icra ettiği eserlerin %28,57’sine tekabül etmektedir. 2/4 ve 6/4 usûllerinde 1’er eser icra edilmiştir. Her iki eserin toplam 7 esere olan oranı 2/4 usûl için %14,28, 6/4 usûl için ise %14,28’dir.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserden 3 adeti 4/4 usûlünde olup icra ettiği eserlerin %42,85’ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2 adeti 6/8 usûlündedir ve icra ettiği eserlerin %28,57’sine tekabül etmektedir. 2/4 ve 6/4 usûllerinde 1’er eser icra edilmiştir. Her iki eserin toplam 7 esere olan oranı 2/4 usûl için %14,28, 6/4 usûl için ise %14,28’dir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Mahmut Şirin Demir’in icra ettiği 7 eserden 3 adeti Do karar sesli olup icra edilen eserlerin %42,85’ini oluşturmaktadır. Eserlerden 2’si La karar seslidir ve icra edilen eserlere %28,57’dir. Kalan 2 eserden biri Sol, diğeri ise Si karar sesli olup, icra ettiği

eserlerin toplamına göre oranı Sol karar sesi için %14,28, Si karar sesi için ise %14,28'dir.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 eserde Do karar sesi kullanılan eserlerin sayısı 6 olup, toplam eser sayısına oranı %85,71'dir. Re karar sesi kullanılan eser adeti 1'dir ve toplam eser sayısına oranı %14,28'dir.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserin 4 adetinde do karar sesi kullanılmıştır. Do karar sesi kullanılan 4 eserin, icra edilen toplam eserlere olan oranı %57,14'tür. İcra edilen eserlerin 3 adetinde ise la karar sesi kullanılmıştır. La karar sesi kullanılan 3 eserin icra edilen toplam eserlere olan oranı ise %42,85'tir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 eserde kullanılan diziye göre 2 adetinde 2. derece, 2 adetinde 3. derece ve 2 adetinde 4. Derece sesler, dizinin güçlü sesi olarak kullanılmış olup, toplam 7 esere oranları ayrı ayrı %28,57'dir. Diğer 1 eserde ise kullanılan ses dizisine göre dizinin 5.derecesi güçlü ses olarak kullanılmıştır ve oranı %14,28'dir.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 eserin 5 adetinde kullanılan dizinin 2. Derecesi güçlü sesi kullanılmıştır. 2. Derece güçlü sesi kullanılan eserlerin toplam eser sayısına oranı %71,42'dir. Diğer 2 eserin 1 adetinde 3. Derece, 1 adetinde ise 5. Derece güçlü ses olarak kullanılmıştır. 3. Derece güçlü sesi kullanılan eserin icra edilen eserlere oranı %14,28, 5. Derece güçlü sesi kullanılan eserin oranı %14,28'dir.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 eserin 2 adetinde kullanılan diziye göre 2. Derece, 2 adetinde 3. Derece, 2 adetinde 4. Derece güçlü sesleri olarak kullanılmıştır ve toplam eserlere olan oranı ayrı ayrı %28,57'dir. İcra edilen 1 eserde ise kullanılan dizinin 5. Derecesi güçlü sesi olarak kullanılmıştır ve icra edilen toplam eserlere göre oranı %14,28'dir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Mahmut Şirin Demir'in icra ettiği 7 eserden 3'ü 7 ses sahasını kullanmaktadır. 7 ses sahasını kullanan eserlerin icra edilen eserlere oranı %42,85'tir. Diğer 4 eserden her biri 5, 6, 8 ve 9 ses sahasını kullanmaktadır. Oranları ise 5 ses sahası için %14,28, 6 ses sahası için %14,28, 8 ses sahası için %14,28 ve 9 ses sahası için %14,28'dir.

Seyithan Atar tarafından icra edilen 7 eserden 3 adetinde 7 ses sahası kullanılmıştır. 7 ses sahası kullanılan eserlerin toplam eserlere oranı %42,85'tir. 6 ses sahasının kullanıldığı eser sayısı 2'dir ve toplam eserlere oranı %28,57'dir. Diğer 2 eserin 1 adetinde 5, 1 adetinde 8 ses sahası kullanılmıştır ve toplam eserlere oranı ayrı ayrı %14,28'dir.

Selahattin Davulcu'nun icra ettiği 7 eserin 3 adetinde 8 ses sahası kullanılmıştır. 8 ses sahasının kullanıldığı eserlerin icra edilen toplam eserlere oranı %42,85'tir. 2 adet eserde 5 ses sahası kullanılmıştır. 5 ses sahasının kullanıldığı eserlerin icra edilen toplam eserlere oranı %28,57'dir. 1 eserde 7 ses sahası kullanılmıştır. 7 ses sahasının kullanıldığı eserin icra edilen toplam eserlere oranı %14,28'dir. 9 ses sahasının kullanıldığı eser sayısı 1 olup, oranı %14,28'dir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 eserin 5 adeti allegro hızında olup, oranı %71,42'dir. Diğer eserlerden 1 adeti andante hızındadır. Andante hızında olan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. Moderato hızında olan eser sayısı 1 olup icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 eserin 5 adeti allegro hızındadır. Allegro hızında olan eserlerin toplam eserlere oranı %71,42'dir. Diğer eserlerden 1 adeti andante hızındadır. Andante hızında olan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. Moderato hızında olan eser sayısı 1 olup icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserin 5 adeti allegro hızındadır. Allegro hızında olan eserlerin toplam eserlere oranı %71,42'dir. Diğer eserlerden 1 adeti andante hızındadır. Andante hızında olan eserin toplam eserlere oranı %14,28'dir. Moderato hızında olan eser sayısı 1 olup icra edilen 7 esere oranı %14,28'dir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Mahmut Şirin Demir tarafından icra edilen 7 eserden 3 tanesinde hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hicaz makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı eserlerin toplam eserlere oranı %42,85'tir. İcra edilen 7 eserden 1 tanesinde hüseyini, 1 tanesinde rast, 1 tanesinde buselik, 1 tanesinde hüzzam makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hüseyini makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı

eserin icra edilen toplam esere oranı %14,28, rast makamına benzerlik gösteren dizinin oranı %14,28, buselik makamına benzerlik gösteren dizinin oranı %14,28, hüzzam makamına benzerlik gösteren dizinin oranı ise %14,28'dir.

Seyithan Atar'ın icra ettiği 7 eserin 5 adetinde buselik makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Buselik makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı 5 adet eserin, toplam eserlere oranı %71,42'dir. 2 eserde ise hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hicaz makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı 2 adet eserin toplam eserlere oranı ise %28,57'dir.

Selahattin Davulcu tarafından icra edilen 7 eserin 4 tanesinde hüseyini makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır. Hüseyini makamına benzerlik gösteren dizinin kullanıldığı 4 eserin, icra edilen toplam eserlere oranı %57,14'tür. İcra edilen eserlerden 2 tanesinde hicaz makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır ve toplam eserlere oranı %28,57'dir. 1 eserde ise buselik makamına benzerlik gösteren dizi kullanılmıştır ve toplam eserlere oranı %14,28'dir.

Tablo 23: İcracıların Diyarbakır Yöresi Halk Oyunları Müzikleri İcrasındaki Müzikal Özellikleri

	MAHMUT ŞİRİN DEMİR	SEYİTHAN ATAR	SELAHATTİN DAVULCU
USÛL	4/4	4/4	4/4
KARAR SES			
GÜÇLÜ SES (Derece)	2,3,4	2	2,3,4
SES SAHASI	7	7	8
TEMPO	Allegro	Allegro	Allegro
MAKAMSAL BENZERLİK	Hicaz	Buselik	Hüseyini

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 23'ten hareketle;

- Diyarbakır yöresi halk oyunları müziklerinin icrasında ağırlıklı olarak kullanılan usûl çeşidinin 4/4 olduğu,
- İcra edilen eserlerde do karar sesinin ağırlıklı olarak kullanıldığı,
- Eserlerde kullanılan güçlü seslerin ağırlıklı olarak 2,3 ve 4. Dereceler olduğu,
- Ağırlıklı olarak kullanılan ses sahasının 7 ve 8 sesli olduğu,
- İcra edilen eserlerin hızının ağırlıklı olarak allegro hızında olduğu,
- Makamsal benzerlik özelliği olarak hicaz, buselik ve hüseyini makamına benzerlik gösteren dizilerin kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmanın sonucunda elde ettiğimiz sonuçlardan yola çıkarak önerilerimiz şu şekildedir;

- Araştırma sahası içinde yapılan gözlem ve görüşmeler neticesinde yörede halk oyunları faaliyetlerinde aktif rol oynayan başka zurna icracıları da tespit edilmiştir. İcracıların müsaitlik durumu ve ekonomik sebeplerden ötürü tespit edilen bu icracılar ile görüşme sağlanamamıştır. Bu alanda yapılacak diğer çalışmalarda bu kişilerin araştırma konusuna kaynaklık edebileceği düşünülmektedir.
- Müzisyenliği kendine ana meslek edinmiş mahalli sanatçılara yönelik istihdamın Kültür Bakanlığı'na sağlanması, bu kültür mirasının aktarımında aktif olarak yer alacak kişilerin, ilgili konu üzerine teşvik edilmesi hususunda önemli olduğu düşünülmektedir.
- Yapılan bu çalışmada Diyarbakır yöresi halk oyunlarına eşlik eden zurna icracılarının müzikal özellikleri incelenmiştir. Halk oyunlarının icrasına eşlik eden çalgılardan asma davulun icra biçimi ve oyunların ritim özellikleri hakkında herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bahsi edilen konu üzerine çalışmalar gerçekleştirilebilir.
- Yapılan bu çalışma, konservatuvarların halk oyunları bölümü ve halk oyunları ile ilgili eğitim veren kurumların Diyarbakır yöresi özelinde yapılan eğitimlerinde, müzikal açıdan kaynak olarak kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Artun, E. (2019). Türk Halk Bilimi 16. Baskı. Adana: Karahan Kitabevi.
- Beysanoğlu, Ş. (1992). Kültürümüzde Diyarbakır. Ankara: San Matbaası.
- Beysanoğlu, Ş. (2003). Anıtlar ve Kitabeleri ile Diyarbakır Tarihi 2 Cilt. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sanat Yayınları. Ankara: Kahraman Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Duygulu, M. (2014). Türk Halk Müziği Sözlüğü. Pan Yayınevi, İstanbul.
- Eke, M. (2016). Türk Halk Müziği Ezgilerindeki Motifler ve İşlevleri. Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergisi 32. Sayı. Sayfa: 37-47.
- Eroğlu, T. (1994). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Halk Oyunları ve Bu Bölgedeki Halayların Folklorik İncelenmesi. Doktora Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Gabriel, A. (1940). Voyages Archeologiques dans la Turquie Orientale. Paris.
- Karaaslan, Ç. (2010). Tarihi Kentlerde Kimliksizleşme Sorunu ve Bir Çözüm Yolu Olarak Kentsel Canlandırma Projeleri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
- Karasar, N. (2005). “Bilimsel Araştırma Yöntemi”. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Mak, M. (2017). Müziğin Çokkültürlü Kodları; Mardin. Doktora Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özkaya, V. ve San, O. (2007). Körtik Tepe Bulgular Işığında Kültürel Doku Üzerine İlk Gözlemler. Türkiye’de Neolitik Dönem. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Tantekin, M. ve Alınca, A. (2020). Diyarbakır Halk Kültürü. Sakarya: Orhun Yayınevi.
- Taş, K.Z. (2012). Tarih Işığında Güneydoğu ve Diyarbakır 2.Baskı. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Tufantoz, A. (2005). Ortaçağda Diyarbakır Mervanoğulları / 990-1085. Ankara: Aça yayınları.
- Yediyıldız, B. ve Tomenendal, K. (2008). Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Diyarbakır 1.Cilt. Diyarbakır Valiliği Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü. Ankara.
- Yılmazçelik, İ. (2014). XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840) 2.Baskı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

İnternet Kaynakları

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Diyarbakır İl Tarım ve Orman Müdürlüğü. (2023).<https://diyarbakir.tarimorman.gov.tr/Menu/30/Tarihce> Erişim Tarihi: 03.10.2023

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi.(2023).
<http://www.diyarbakir.bel.tr/diyarbakir/genel-bilgiler/cografi-bilgiler.html>Erişim Tarihi: 03.10.2023

T.C. Diyarbakır Valiliği.(2023).<http://www.diyarbakir.gov.tr/diyarbakir-tarihi> Erişim Tarihi: 03.10.2023

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2023).<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-261501/zerzevan-kalesi-ve-mithraeum-diyarbakir-2020.html> Erişim Tarihi: 17.10.2023

Karacadağ Kalkınma Ajansı. (2019).
https://www.karacadag.gov.tr/Dokuman/Dosya/www.karacadag.gov.tr_307_WH5M35SO_istatistiklerle_diyarbakir_2018.pdf Erişim tarihi: 19.10.2023

Türk Dil Kurumu. (2023). <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 23.10.2023

Turgut, R. (2013). Dom-Kayıp Kavim. Mardin ve Çevresi Toplumsal ve Ekonomik Tarihi Konferansı.<https://hrantdink.org/tr/component/content/article?id=325:mardin-ve-cevresi-konferansi-2013> Erişim Tarihi: 17.11.2023

Mezopotamya'nın Kayıp Halkı Domlar (2017).
<https://www.youtube.com/watch?v=DMDECe6t1kM> Erişim Tarihi: 17.11.2023

Kaynak Kişiler

Mahmut Şirin Demir, Halk Oyunları Müzisyeni, Zurna İcracısı. Görüşme Tarihi: 22.12.2022

Seyithan Atar, Halk Oyunları Müzisyeni, Zurna İcracısı. Görüşme Tarihi: 24.12.2022

Selahattin Davulcu, Halk Oyunları Müzisyeni, Zurna İcracısı. Görüşme Tarihi: 23.12.2022

EK

Ek 1: Görüşmeci Mahmut Şirin Demir İle Yapılan Kişisel Görüşme

Fatih AYDIN: Kendinizi tanıtır mısınız? Adınız soyadınız nedir? Kaç yaşındasınız? Nerelisiniz?

Mahmut Şirin DEMİR: Adım Mahmut Şirin Demir. 1984 doğumluyum. Diyarbakır Bağlarlıyım. Epey zamandır çocukluktan beri kendimi bildim bileli burada yaşıyorum.

F.A. : Diyarbakır’dan başka bir yerde uzun bir süre yaşamışlığınız var mı?

M. Ş. D. : Hayır ama Diyarbakır haricinde çevre iller olsun İstanbul olsun hem düğünler için hem de halk oyunları yarışmaları için sürekli gidip geliyorum.

F.A. : Zurna çalgısını ne zamandan beri icra ediyorsunuz?

M. Ş. D. : Kendimi bildim bileli... 7 yaşındayken rahmetli babam çalışmam için bir flüt bana verdi ve çalışmamı söyledi. 10 yaşına kadar flüt çaldım, 10 yaşından sonra zurnaya geçtim. O zamandan bu zamana hala zurna çalmaya devam ediyorum.

F.A. : Bir eğitiminiz var mı? Nota biliyor musunuz?

M. Ş. D. : Nota yok. Notadan anlamasak da mahalliden gelmeyiz, düğünlerde yetiştik babam gibi. Okul okumadık. Ortaokul mezunuyum.

F.A. : Zurna çalmayı kimden, nasıl ve ne şekilde öğrendiniz?

M. Ş. D. : Babamdan öğrendim. Babam da babasından ve amcasından öğrendi. Osmanlı devleti gibi babadan oğula sürekli bir geçiş var. Diyarbakır’da “Diyarbakır ezgileri” dendiği zaman babamın adı önde gelir. Aynı zamanda amcam Mehmet Demir de öyledir. Babamın adı da Mahmut’tur. Zaten ondan dolayı facebook ve youtube’da adım “Mahmutoğlu Mahmut” olarak kayıtlıdır. Flüt çaldığım ilk yılda zorlanıyordum. Tutuşları ve parmakları düzeltmek çok zordu. Tutuş ve parmakları düzelttikten sonra sıra nefes uygulamasına geldi. Nefes çalışmalarını yaparken meyve suyu içerken kullandığımız çubukları babam suya batırıyordu. Yanaklarımı şişirmemi ve burnumdan nefes almamı söylüyordu. Sürekli bu şekilde çalışıyordum. Tabi sonra zurnaya geçiş yapınca zurna kamışında kesilmeler oluyordu. Sesi kesiyordum. Çalmaya devam ettikçe 1 yıl içinde teknik olarak öğrendim sonra zurna çalmayı. Sonraları ezgileri öğrendim. Ezgilerin “netini” çıkarmam lazım. Mesela İbrahim Tatlıses bir eser çıkarmış ya da Neşet Ertaş... Eserin kelimesi bellidir, müziği bellidir, makamı bellidir. Eserin kelimesi bellidir, “netini” çalmak bellidir. Nerde bir parçada veya kelimede yanlış söylesen,

başka bir kelime yapıştırırsan bu bizde hatadır. Babamız öyle derdi. E şimdi Diyarbakır'da hatta bütün ilçelerindeki zurnacıların genel dolaşımlarının hepsi babamdan ve amcamdan gelmedir. Ama hiç tutturuyorlar, hep ezgilerin kolay yerlerini çalışıyorlar.

F.A. : Ailenizde başka müzisyen var mı?

M. Ş. D. : Abim Aziz Demir benim ustam. O da üstadımdır. Zurna çalıyor. Amcam Mehmet Demir. O da zurna çalıyor.

F.A. : Çaldığınız zurnanın tonu nedir?

M. Ş. D. : Bu zurna sahne usûlü “do” tonunda ama biz altı parmak çaldığımız için “si” oldu. “do” da çalabilirim, “re” de çalabilirim. Makamdan makama göre değişir. Saba çalarsam eğer “re” ye döner sahne usûlünde. Biz genelde mahalli çaldığımız için şu an bu zurna “si” tonundadır.

F.A. : Şu an elinizdeki zurnanın boyutu nedir? Bölümleri ve parçaları nelerdir?

M. Ş. D. : Boyutunu bilmiyorum, hiç ölçmedim. Zurnanın sadece boyuna böyle bir baktığım zaman anlıyorum hangi ses olduğunu ama yine de çalmam gerekiyor bazen. Bu parçaya Kürtçe “zirnak” Türkçe ise çatal diyoruz (Foto1). Bunu da ağzın ayıbını çıkarmasını önlemek için kullanıyoruz ve Kürtçe “ber dev” (ağız önü) diyoruz(Foto2). Buna “bılbık” diyoruz yani zurna borusu. Zurna kamışını bu boruya iple sarıyoruz(Foto3). Zurnaya üflediğimizde kamışın sertliğine göre bazen dudak kenarlarından ayıplar (tükürük vs) çıkar. Hem bu ayıpları kapatmak için hem de çalımını kolaylaştırmak için “ber dev” kullanıyoruz. Gövde(Foto4).

Foto1: Zirnak (Çatal)

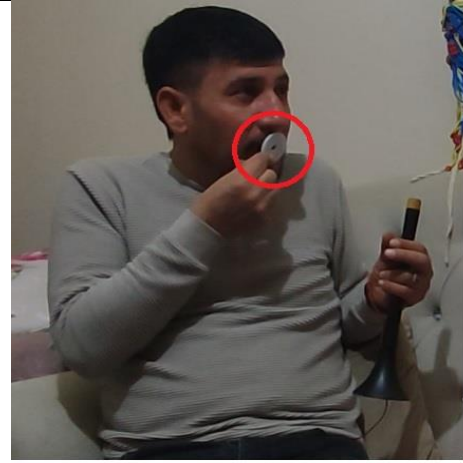

Foto2: Ber dev (Ağız önü)

Foto3: Bılbık

Foto4: Gövde

F.A. : Zurna çalgısını siz mi yapıyorsunuz?

M. Ş. D. : Hayır.

F.A. : Nereden temin ediyorsunuz?

M. Ş. D. : Ben genelde İstanbul'dan alıyorum.

F.A. : Hangi ustadan alıyorsunuz? Var mı sürekli aldığın sabit birisi?

M. Ş. D. : Usta ismine bakmıyorum araştırmıyorum. Bazı müzisyen arkadaşlarım var onlar temin edip gönderiyorlar. Mesela bunu (elindeki zurna) Ermenistan'daki bir kişiden alıp bana göndermişler. Şunu (bir diğer zurnayı göstererek) Avrupa'dan Sidar diye bir zurnacı arkadaşım var Hozan Aydın ile sahne paylaşır, o şahsi olarak bana

getirdi. Bu da (başka bir zurnayı göstererek) Ali Rıza yapımı İstanbul, abim Aziz bana hediye etti. “La” tonunda ama ben “si bemol” yaptım.

F.A. : Diyarbakır’da zurna çalgısını yapan kimse var mı?

M. Ş. D. : Hayır. Diyarbakır’da duymadım, görmedim, zurna yapan yoktur. Bingöl’de Allah rahmet eylesin “Xale Reşat” diye biri vardı bir dönem yapardı ama sonradan tutulmadı zurnaları.

F.A. : Nerelerde icra ediyorsunuz?

M. Ş. D. : Meydan düğünlerinde, otellerde, düğün salonlarında, halk oyunları çalışmalarında, yarışmalarda, gelin alma merasimlerinde

F.A. : Gittiğiniz yerlerde sizlerden çalmanızı istedikleri oyunlar nelerdir?

M. Ş. D. : Diyarbakır’da genelde “gırani” istiyorlar. Şimdi gırani için bazı yerlerde ağır delilo diyorlar çalgı aleminde bazı bilgisi olmayan müzisyenler. Delilo diyen de var ama delilo diye bişey yoktur, gırani var gırani çalarız. Dört adım ileri dört adım geri... Herkes bilir zaten, çocuk da oynar. Basit bir oyundur. Govend, Harrani. Harrani şimdi “esmerim biçim biçim” diye tanıtıyorlar ama harrani oyunu esmerim biçim biçim çıkmadan önce de vardı. Keşeo, Şuşane, Du Ling, Çaçane ve Çepik oyunu. Düğün esnasında oyun sıralaması olarak yarışmadaki gibi çalmayız. Direkt harrani oyunundan keşeo’ya da geçebiliriz. Yarışma sırasında keşeodan gıraniye geçmemiz gerekiyor. Ordan da kademe kademe yürük oyunlara geçmemiz gerekiyor.

F.A. : Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Ek 2: Görüşmeci Seyithan Atar İle Yapılan Kişisel Görüşme

Fatih AYDIN: Adınız soyadınız nedir? Kaç yaşındasınız? Nerelisiniz? Kendinizi tanıtır mısınız?

Seyithan ATAR: Adım Seyithan Atar. 1969 doğumluyum. Diyarbakırlıyım.

F.A. : Nerede yaşıyorsunuz?

S.A. : Önceden Sur ilçesinde yaşıyordum. Şu an Bağlar'da yani yine Diyarbakır'da yaşıyorum.

F.A. : Daha önce Diyarbakır'dan uzun bir süreliğine çıkmışlığınız oldu mu? Diyarbakır haricinde herhangi bir ilde yaşadığınız oldu mu?

S.A. : İl dışına çok çıkıyorum ama uzun süreli değil. Halk oyunları yarışmaları ve düğünlere çalmak için çıkıyorum. Diyarbakır'dan başka bir şehirde yaşamadım.

F.A. : Zurna çalgısını ne zamandan beri icra ediyorsunuz?

S.A. : 35 yıl oldu.

F.A. : Bir eğitiminiz var mı? Nota biliyor musunuz?

S.A. : Nota bilmiyorum, bizim eğitimimiz pratiktir. Kulaktan öğrendim.

F.A. : Kimden öğrendiniz zurna çalmayı?

S.A. : Babamdan ve dedemden öğrendim.

F.A. : Örnek aldığınız, “benim ustam” dediğiniz birisi var mı?

S. A. : Herkes kendi kendine çalardı. Önce kaval ile başlardık sonraları zurnaya geçiş yapardık. Çaldığım ezgileri babamdan öğrendim.

F.A. : Ailenizde başka müzisyen var mı?

S.A. : Hepimiz müzisyendik fakat hepsi rahmetli oldu. Şu an ben tekim. Bir de bir kardeşim var Şemsettin. O da zurna çalıyor.

F.A. : Kimden ve nasıl öğrendi zurna çalmayı?

S.A. : Babamdan ve dedemden benimle aynı şekilde öğrendi.

F.A. : Çaldığınız zurnanın tonu nedir? Diyarbakır yöresine özgü bir ses tonu var mı?

S.A. : Diyarbakır'da farklı ses tonlarında çalınan zurnalar var. Si var, Si bemol var, La var... Bunları kullanıyoruz.

F.A. : Çaldığınız zurnayı siz mi yapıyorsunuz?

S.A. : Hayır. Eskiden bizim burada Neşet adında bir hristiyan vardı. Çok güzel bir sanatkardı zurnayı o yapardı. Rahmetli oldu. Rahmetli olduktan sonra çocukları bu işle

ilgilenmediler. Ben de zurnalarımı gidip İstanbul Atışalanı'nda Kastamonu'lu Ali Rıza Acar'dan alıyorum.

F.A. : Çaldığınız zurnanın boyu nedir?

S.A. : Diyarbakır'a has zurnanın boyu 32 Cm'dir. Ama tabi tonuna göre santim santim boyları değişiyor.

F.A. : Zurnanın yapımıyla alakalı bir bilginiz var mı? Hangi ağacı tercih ediyorsunuz?

S.A. : Zurnayı ustaları yapar ben yapamam. Eskiden kayısı ağacı vardı şimdi ise erik var. Bir de abanoz var. Ben zurnalarımda ses olarak hoşuma giden kayısı ağacını tercih ediyorum.

F.A. : Zurnayı icra ettiğiniz yerler neresi? Nerelerde çalışıyorsunuz?

S.A. : Düğünlerde ve yarışmalarda çalışıyorum. Mahallelerde, salonlarda yapılan düğünlerde çalışıyorum

F.A. : Gittiğiniz düğünlerde ve yarışmalarda sizden çalmanızı istedikleri oyunlar nelerdir?

S.A. : Uzun hava çalışıyoruz sonra keşeo ile başlıyoruz. Gırani, govend, harrani, du ling, çaçane çepik... Bunları çalışıyoruz.

F.A. : Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Ek 3: Görüşmeci Selahattin Davulcu İle Yapılan Kişisel Görüşme

Fatih AYDIN: Adınız soyadınız nedir? Kaç yaşındasınız? Nerelisiniz? Nerede yaşıyorsunuz?

Selahattin DAVULCU: Adım Selahattin Davulcu. 1985 doğumluyum. Diyarbakırlıyım, Diyarbakır merkez Bağlar'da yaşıyorum.

F.A. : Diyarbakır harici başka bir şehirde uzun bir süre yaşamışlığınız oldu mu?

S.D. : Hayır. Kısa süreli, 1 haftalık bilemedin 3 veya 4 günlük iş icabı gidip gelmeler... Onun haricinde doğduğumdan beri Diyarbakır'da yaşıyorum.

F.A. : Ne zamandan beri zurna çalıyorsunuz?

S.D. : 14 yaşlarında yoktum sanırım. Babamla beraber düğünlere gidip harçlığını çıkarıyordum o zamanlar. 8-9 yaşlarında bununla (elindeki dilli kavalı göstererek) başladım. “Dudık” dediğimiz... Ermeni sazı heralde...Dudık diyorlar galiba onlar da... Çalışmalarımı bununla yaptıktan sonra zurnaya geçtim. O zamandan bu zamana çalıyorum.

F.A. : Nota bilginiz var mı?

S.D. : Hayır. Kulaktan öğrendim ve öyle çalıyorum.

F.A. : Kimden ne şekilde öğrendiniz? Öğrenme süreciniz nasıldı?

S.D. : Babamdan öğrendim. Babamın üzerimizde biraz ağırlığı vardı, disiplinliydi. Çok şükür ki öyleydi. Onun baskısı ile onun öğrettikleri ile yetiştim. Ondan sonra abimin bize gösterdikleri de oldu. Babam biraz sert olduğu için onunla çalışamadığım ya da yanlış yaptığımız yerleri abimle çalışıyordum. O bana ritim tutuyordu ben de çalışıyordum. Yanlış olan yerleri o bana söylüyordu. Böyle böyle öğrendim.

F.A. : Ailenizde başka müzisyen var mı diye soracağım ama sanırım siz hepiniz müzisyensiniz?

S.D. : Evet hepimiz müzisyeniz.

F.A. : Ailenizdeki kadınlar içinde müzisyen olan var mı peki?

S.D. : Yok. Onlar ev hanımlığı yapıyorlar, ev işleriyle uğraşıyorlar.

Seyfettin DAVULCU (abisi) : Ama şöyle bir şey var mesela, artık bu doğuştan gelen bir şey galiba... Benim eşim dahi dışarıda birisi çaldığı zaman “ bu işte burada hata yapıyor” diyor, anlıyor yani. Kimin nerde ne çaldığını onlar da anlıyorlar. Bu domların genetiğinde var öyle diyebilirim.

Selahattin DAVULCU: Bu artık kulakta olan bir şey. Yani duya duya...

F.A. : Sizler “dom” musunuz?

S.D. : Evet “dom”uz.

F.A. : Çaldığınız zurnanın tonu nedir?

S.D. : Bu zurna şu anda “si” dir. Diyarbakır zurnaları zaten “si”, “si bemol” ve “la” tonlarıdır. Kaba zurnalar değil ama. Mesela Tokat ya da Sivas gibi değil bu zurnalar. (elindeki zurnayı göstererek) Diyarbakır zurnası budur. 3 parçadan oluşuyor. Ağzlık, kamış... Kamışları biz kendimiz yaparız. Hazır olanlar da var ama biz kendimiz dere kenarlarında gider toplar getiririz yaparız.

F.A. : Zurnayı da siz mi yaparsınız ya da Diyarbakır’da var mı zurna ustası?

S.D. : Şu an biz yapmıyoruz. Bildiğim kadarıyla da Diyarbakır’da şu an zurna yapan usta yok. Diyarbakır’da babamın ve dedemin zamanında “Ermeni Nıšo” dedikleri tek ustası vardı. Sonraları o vefat edince burada yapan kalmadı. İstanbul’da, Antep ve Malatya’da yapanlar var. Ben İstanbul’dan getiriyorum.

F.A. : Hangi ağacı tercih ediyorsunuz?

S.D. : Zurnalarda genellikle kayısı ağacı var, erik ve abanoz da var ama ben kayısı kullanmayı tercih ediyorum. Bu elimde gördüğünüz zurna kayısı ağacında yapılma ama boyalı.

Seyfettin DAVULCU: Bu biraz havadan da kaynaklı. Diyarbakır’ın havası biraz serttir. Kayısı ağacı diğer ağaçlara göre bu sert hava karşısında biraz daha güçlüdür.

F.A. : Zurna yapımıyla ilgili bilginiz var mı?

Selahattin DAVULCU: Hayır yok. Yapanların atölyesi ve çeşitli malzemeleri var. Burada zaten yapan olmadığı için ben de nasıl yapıldığını görmedim. Sadece bir ara Ankara’da gidip gördüm. Malzemesi, tornası falan... Bizde o imkan yok.

F.A. : Nerelerde çalılıyorsunuz peki?

S.D. : Meydan düğünlerinde, düğün salonlarında, halk oyunları yarışmaları ve çalışmalarında. Bir de gelin çıkarmalar olsun çeyiz taşımaları olsun davul zurnalı oluyor. Öyle yerlerde çalıyorum.

F.A. : Gittiğiniz yerlerde sizden hangi oyunları çalmanız isteniyor?

S.D. : Yarışmalarda keşeo ile başlıyoruz. Gırani, govend, harrani, du lıng, çaçane çepik. Bu oyunları çalıyoruz. Meydan düğünlerine geldiğimizde ise genellikle gırani istiyorlar. Sonra govend ve harrani çalıyoruz.

F.A. : Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Ek 4: Mahmut Şirin Demir'in Evi, Mahmut Şirin Demir İle Kişisel Görüşme

Ek 5: Diyarbakır Surları, Evli Beden Burcu, Seyithan Atar İle Kişisel Görüşme

Ek 6: Selahattin Davulcu'nun Evi, Selahattin Davulcu İle Kişisel Görüşme

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Fatih AYDIN	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Devlet Konservatuvarı
Bölümü	Türk Halk Oyunları
Makale ve Bildiriler	
1. Aydın, F. (2022). “8. Sınıf Öğrencilerin Türk Halk Dansları Hakkındaki Düşünceleri”. 3. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi. 16-18 Aralık Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Bildiri Kitabı. 108-116.	